سِنڌي ٻيو ڪِتابُ

ٻِئي ڪلاس لاءِ

سِنڌ ٽيڪسٽ بُڪ بورڊ

www.perfect24u.com

سِنڌي ٻيو ڪِتاب

ٻِئي ڪلاس لاءِ

سِنڌ ٽيڪسٽ بُڪ بورڊ، ڄامشورو

ڇپيندڙ:

www.perfect24u.com

هن ڪتاب جا سڀ حق ۽ واسطا سنڌ ٽيڪسٽ بُڪ بورڊ، ڄام شورو وٽ محفوظ آهن.
سنڌ ٽيڪسٽ بُڪ بورڊ جو تيار ڪرايل ۽ سنڌ حڪومت جي تعليم ۽ خواندگيءَ واري
ڪاتي جي مراسلي No.SO(G-1) E&L/Curr:2014, Dated: 06-03-2014 موجب سنڌ صوبي
جي سڀني پرائمري اسڪولن لاءِ واحد درسي ڪتاب طور منظور ڪيل.

بيورو آف ڪريڪيولم سنڌ جي نصابي ڪتابن جي جائزي واري صوبائي ڪاميٽي جو چڪاسيل.

نگران اعليٰ: آغا سهيل احمد پٺاڻ
چيئرمين، سنڌ ٽيڪسٽ بُڪ بورڊ

نگران: اويس ڀٽو

ليکڪَ: امام بخش ٻرڙو، مهرالنساء لاڙڪ،
سيد نزاڪت شاهه، علي ڏنو جروار،
تاج محمد شيخ، شفيع محمد چانڊيو

ايڊيٽر: سيد شير شاهه بُخاري، ڊاڪٽر نور افروز خواجه
پروفيسر سراج چنا، اويس ڀٽو، محمد ادريس جتوئي

صوبائي جائزه ڪاميٽي: ڊاڪٽر غلام علي الانا - سيد امداد حسيني
سيد غلام اڪبر شاهه "نمائي" - تاج جويو
دلشاد احمد ڏيٽو - شفيع محمد چانڊيو
عزيز الله ٻنهور - محمد ادريس جتوئي
تحسين ڪوثر انصاري

السٽريشن ۽ لي آئوٽ: ساجده يوسف

ڪمپوزنگ ۽ پيج ميڪنگ: نور محمد سميجو

پروف ريڊنگ: جمشيد احمد جوٽيجو

هي ڪتاب .... پريس .... ۾ ڇپيو.

www.perfect24u.com

فهرست

سبق	عنوان	صفحو نمبر	سبق	عنوان	صفحو نمبر
١	سائينءَ جي ساراهہ ....(حمد)	٥	١٥	قائداعظم محمد علي جناحؒ	٤٠
٢	حضرت محمّد صَلَّي اللهُ عَلَيۡهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ	٧	١٦	شاهہ عبداللطيف ڀٽائيؒ	٤٢
٣	نماز	٩	١٧	لانوڻڙو ڦيرايون .... (بيت)	٤٥
٤	مديني جا سائين ....(نعت)	١١	١٨	بينظير ڀٽو شهيد	٤٨
٥	سِڄُ	١٣	١٩	ريل گاڏي	٥٠
٦	ڏنڊا ۽ هُنر	١٥	٢٠	گُڏي ....(بيت)	٥٢
٧	گُلاب جو گُل .... (بيت)	١٨	٢١	ڪينجهر ڍنڍ جو سير	٥٤
٨	آزاديءَ جو ڏينهن	٢٠	٢٢	رانديون تصويري ڪهاڻي	٥٧
٩	برسات	٢٣	٢٣	ڀيج ڀرولي	٥٩
١٠	ڳايون چئن مُندن جو راڳ... (بيت)	٢٦	٢٤	لالچي ڪُتو (تصويري ڪهاڻي)	٦١
١١	حضرت علي ڪرم الله وجهه	٢٩	٢٥	ياد ڪرڻ جهڙيون ڳالهيون	٦٣
١٢	صحت ۽ صفائي	٣١	٢٦	دُعا ....(بيت)	٦٥
١٣	عيدالفطر	٣٤	٢٧	نوان لفظ	٦٧
١٤	منهنجي امڙ .... (بيت)	٣٧			

www.perfect24u.com

پيش لفظ

سنڌ ٽيڪسٽ بُڪ بورڊ هڪ اهڙو تعليمي ادارو آهي، جنهن جو ڪم درسي ڪتابن جي تياري ۽ اشاعت ڪرڻ آهي. اُن جو اهم مقصد اهڙن درسي ڪتابن جي تياري ۽ فراهمي آهي، جيڪي نئين نسل ڪي علم ۽ شعور ڏيڻ سان گڏوگڏ منجهن اهڙي صلاحيت پيدا ڪن، جن جي ذريعي اهي اسلام جي آفاقي نظرين، پائيپيءَ، بزرگن جي ڪارنامن، پنهنجي ثقافتي ورثي ۽ روايت جي حفاظت ڪندي، نئين دور جي سائنسي، ٽيڪنيڪي ۽ سماجي تقاضائن کي پورو ڪري ڪامياب زندگي گذاري سگهن.

هن اعليٰ مقصد کي پورو ڪرڻ خاطر اهل علم، ماهرن، استاد صاحبن ۽ مخلص دوستن جي هڪ ٽيم ڪنهن ڪڙيچ ڪان حاصل ٿيندڙ معلومات جي روشنيءَ ۾ ڪتابن جي درستيءَ جي معيار، جائزي ۽ انهن جي سُڌاري جي عمل ۾ اسان سان گڏ لڳاتار مصروف آهي.

اسان جا ماهر ۽ اشاعتي عملو اُن صورت ۾ ئي گهربل مقصدن ۾ ڪامياب ٿيندو، جڏهن انهن ڪتابن مان استاد صاحب، شاگرد ۽ شاگردياڻيون پورو پورو لاڀ پرائين. ان لاءِ سندن تجويزون ۽ رايا انهن ڪتابن کي بهتر بنائڻ ۾ ڪارآمد ٿيندا.

چيئرمين
سنڌ ٽيڪسٽ بُڪ بورڊ

www.perfect24u.com

سکيا جي حاصلات

* الله سائينءَ جي ساراهه ڪرڻ.
* حمد سُر ۽ لئه سان پڙهڻ.
* لفظن ڪي سُنن اکرن ۾ لکڻ.

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

سَبَقُ پهَرِيون

سائينءَ جي ساراهه 'حَمدُ'

ڏَڻِيءَ جا اَسِين گِيتَ ڳايُون سَدا،
اِگِيان تَنهِن جي سِرُ پڻ نمايُون سَدا.

اُپايو جَهين آهه، سارو جَهانُ،
کَيو آهه پَيدا، زَمِين آسمانُ.

پَکِي، جِيتَ، ماڻُهو، مِرُون بي شُمار،
سِجُ ۽ چَندُ تارا، هَزارين هَزار.

هَوا، باهِه، پاڻِي ضَرُورِي شَيُون،
اُپايُون اَتَس جي، مِلَن بي مُلهيون.

وَڏائِيءَ سَندس جا وَڏا تيا بيانَ،
نه طاقت رَکي ٿِي اَسان جِي زِبان.

اَسان کي ڏِئي شالَ، سَگهه سو ڏَڻِي،
ڪريُون يادِگِيري، سَندس تان گهَڻِي.

- محمد صديق 'مسافر'

الله سائينءَ جي ساراهه ۾ چيل بيت کي 'حَمدُ' چئبو آهي.

www.perfect24u.com

مفت ورهاست لاءِ

مشق

١- هيٺين سوالن جا جواب ڏيو:

(الف) اَللہ تعاليٰ کهڙيون شيون پيدا ڪيون آهن؟

(ب) اَسان کي سدائين ڪنهن جي ساراهہ ڪرڻ گهرجي؟

(ج) اَسان لاءِ کهڙيون شيُون ضروري آهن؟

٢- هيٺين لفظن کي سُنَن اکرن ۾ لکو:

اُپايون - جَهانُ - سَگهَہ - يادگِيري - ضروري

٣- ٻارو ٻہ ٻہ ڄڻا تي بيت سُر سان ٻُڌايو.

٤- ٽُبڪا ملائي تصوير ٺاهيو.

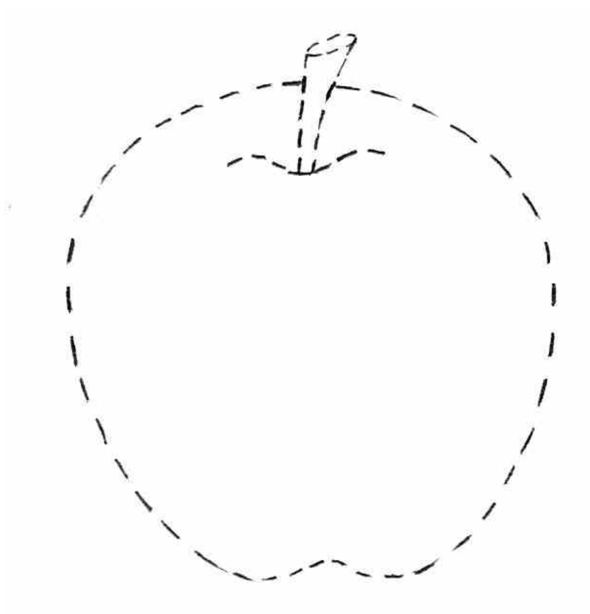

www.perfect24u.com

مفت ورهاست لاءِ

سَبَقُ پهريون

حضرت مُحمّد صَلّي اللهُ عَلَيۡهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ

سکيا جي حاصلات

* نَبي سڳوري جي سيرت ۽ ڪردار کان واقف ٿيڻ.
* نوان لفظ پڙهڻ ۽ لکڻ.
* سوالن جا جواب ڏيڻ.

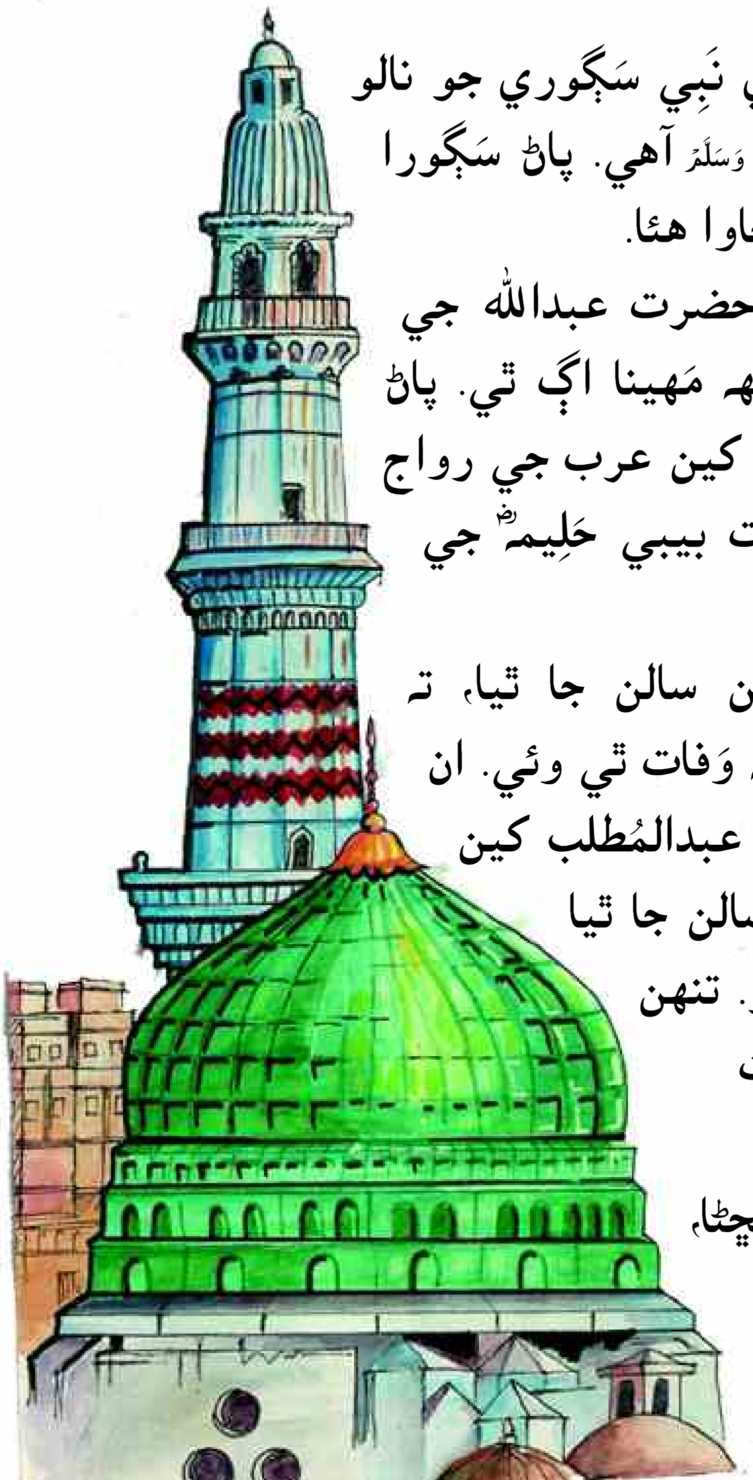

اَللهُ سائينءَ جي پياري نَبِي سَڳوري جو نالو حضرت مُحَمَّد صَلّي اللهُ عَلَيۡهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ آهي. پاڻ سَڳورا عَرب جي قُريش قَبِيلي ۾ ڄاوا هئا.

نَبِي سائينءَ جي والد حضرت عبدالله جي وفات سندن ڄمڻ کان ڪجهه مَهينا اڳ ٿي. پاڻ سڳورا ٻن مَهِينن جا ٿيا، تہ ڪين عرب جي رواج مطابق ٿَڃ پِيارڻ لاءِ حضرت بيبي حَلِيمہؓ جي حَوالي ڪيو ويو.

پاڻ سڳورا جڏهن ڇَهن سالن جا ٿيا، تہ سندن والده بيبي آمنہ جي بہ وَفات ٿي وئي. ان کان پوءِ سندن ڏاڏو حضرت عبدالمُطلب کين پالڻ لڳو. پاڻ سڳورا اَٺن سالن جا ٿيا تہ سندن ڏاڏو بہ گذاري ويو. تنهن کان پوءِ سندن چاچي حضرت اَبُو طالِب کين نپايو.

پاڻ سَڳورا ننَڍپڻ کان سُلڇڻا، سَچار، اِيماندار ۽ رَحمدل هئا. ماڻهو کين اَمِينُ ۽ صادِقُ سڏيندا هئا.

www.perfect24u.com

سيني سان پِيار ۽ مُحبت سان پيش ايندا هئا. پنهنجو وقت اَجايو نہ وِجائِيندا هئا. يَتيمَن سان قربُ ۽ همَدَردِي كندا هئا.

پاڻ سڳورا پوڙهن، بيمارن ۽ مسافرن جي مَدد كندا هئا.

نَبِي پاڪ ﷺ بِنهي جَهانَن لاءِ رَحمتَ آهن. پاڻ سَڳورن ٻُڌايو تہ اَللهُ هڪ آهي ۽ ان جي ئي عِبادَت كرڻ گهُرجي.

اَسان كي سندن ڏَسيل واٽَ تي هَلڻُ گهُرجي.

مشق

۱- هيٺين سوالن جا جواب ڏيو:

(الف) حضرت مُحمَّد صَلَّي اللهُ عَلَيۡهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ ڪَهڙي قَبيلي ۾ ڄاوا؟

(ب) پاڻ سڳورن جي والد جو نالو ڇا آهي؟

(ج) پاڻ سڳورن جي ڏاڏي جو نالو ڇا آهي؟

(د) پاڻ سڳورن ڇا ٻُڌايو آهي؟

۲- هيٺين جملن ۾ مناسب لفظ ڳولي وجهو:

رحمدل	قريش	رحمت

* پاڻ سڳورا ننڍپڻ كان سُلَڇَڻا، سَچارَ ۽ .... هئا.

* پاڻ سڳورا .... قَبيلي ۾ ڄاوا.

* پاڻ سڳورا ٻنهي جهانن لاءِ .... آهن.

۳- پڙهو ۽ لکو:

خاندان محبت پيغام ايماندار همدردي

www.perfect24u.com

سَبَقُ ٽيون

نماز

سکيا جي حاصلات
* نماز بابت گفتگو ڪرڻ.
* نماز جا فائدا ٻُڌائڻ.
* وضوءَ جا فائدا بيان ڪرڻ.
* جمع ۽ واحد سيکارڻ.

نماز اسلام جو ٻيو رُڪن آهي. نماز پڙهڻ اسان تي فرض آهي. نماز روزانو پَنج وَقت پڙهبي آهي. نماز پڙهڻ لاءِ بدن صاف ۽ ڪپڙا پاڪ هئڻ ضروري آهن.

نماز لاءِ پَنج وقت مسجد مان بانگ ايندي آهي. بانگ ٻُڌي ماڻهو وضو ڪري مسجد ۾ جماعت سان گڏ نماز پڙهندا آهن. نماز پڙهائڻ واري کي 'پيش اِمام' سڏبو آهي.

نماز جا ڪيترائي فائدا آهن. روزانو پنج ڀيرا وضو ڪجي ٿو. نماز پڙهڻ وارن جو جسم ۽ ڪپڙا صاف ۽ پاڪ رهن ٿا. اُهي سجو ڏينهن چُست ۽ توانا رهن ٿا. ان ڪان سواءِ روزانو پنج ڀيرا مسجد ۾ گڏجڻ جي ڪري هڪ ٻئي جي ڏُک سُک جي خبر پوي ٿي. ان سان ماڻهن جي پاڻ ۾ همدردي، محبت ۽ پيائپي وڌي ٿي.

نماز چڱائي سيکاري ٿي. بُرائيءَ کان بچائي ٿي.

www.perfect24u.com

مفت ورهاست لاءِ

مَشق

١- هيٺين سوالن جا جواب ڏيو:

(الف) نماز دين جو ڪهڙو رڪن آهي؟

(ب) ٻانگ ڇو ڏبي آهي؟

(ج) نماز مان ڪهڙا فائدا آهن؟

٢- نماز بابت مختصر ٻڌايو:

٣- ياد رکو تہ: هڪ شيءِ کي واحد ۽ ٻہ يا ٻن کان وڌيڪ شين کي جمع سڏبو آهي ـ هيٺ ڏنل لفظن جا جمع لکو:

مثال:

نماز	نمازون
مسجد	
ٻانگ	
تصوير	
خبر	

۴- ٽُٻڪا ملائي تصوير ۾ رنگ ڀريو:

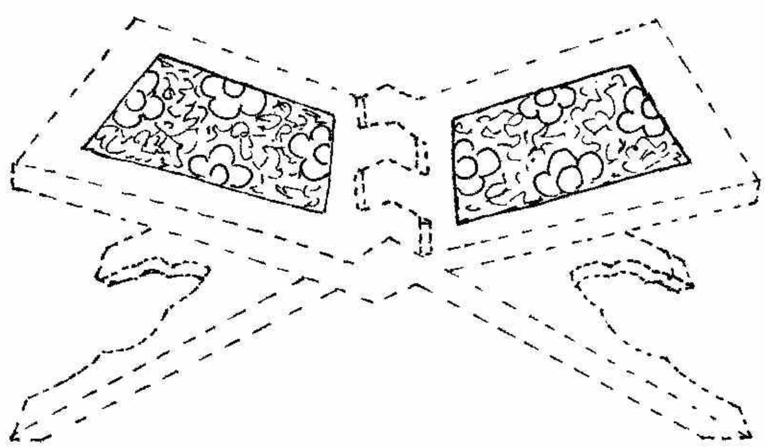

www.perfect24u.com

مفت ورهاست لاءِ

سَبَقُ چوٿون

سکيا جي حاصلات

* نعت سُر سان پڙهڻ.
* نون لفظن جو استعمال ڪرڻ.
* واحد ۽ جمع جو تصور ڏيڻ.
* حمد ۽ نعت جو فرق سمجهائڻ.

مَدينــي جــا ســائِين (نعت)

مِــٺڙِن ڪــاڻ مَٺاهان مَدينـــي جــا ســـائِين!
اَســـان تي عِنايَتَ ڪَـــرِين تُون سَـــدائِين.

زَمـــاني ۾ جِـــن جـــو نہ ڪـــو واهـــرُو آ،
وَسِيلو تِنين جـــو فَقَطِ تُون ئِـــي آهِيـــن.

اَنـــدرَ ۾ اِهـــا آسَ ســـانڍِيـــو وَتـــان تـــو،
حَيـــاتِيءَ ۾ روضـــو پِرين تُون پَســـائِين!

’وَفا‘، تُنهنجِي رَحمتَ مان مايُوسِ ناهي،
ڪَڏهن مِهرَ جو مِينهُن تَنِهن تي وَسائِين.

- ’وَفا‘ مولا بخش

نَبي سڳوري جي ساراهہ ۾ چيل بيت کي ’نعت‘ چئبو آهي.

www.perfect24u.com

مفت ورهاست لاءِ

مشق

١- هيٺين سوالن جا جواب ڏيو:

(الف) حمد ڪنهن جي ساراهه ۾ چيو ويندو آهي؟

(ب) نعت ڪنهن جي ساراهه ۾ چئي ويندي آهي؟

٢- پڙهو ۽ لکو:

مَتاهان		واهرُو	
مَدينو		رحمت	
عِنايَتَ		فَقَط	
زَمانو		حياتي	
وَسِيلو		سَهارو	

٣- نوان لفظ ٺاهيو: جيئن: زمانو = زمانا

وسيلو .... سهارو ....

روضو .... اڪيلو ....

٤- تَصوِيرن ۾ رَنگ ڀَريو:

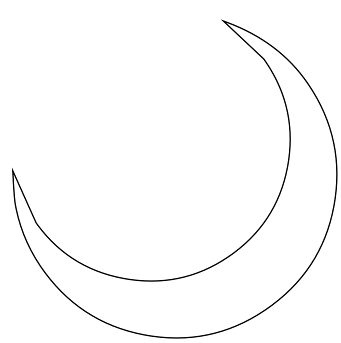

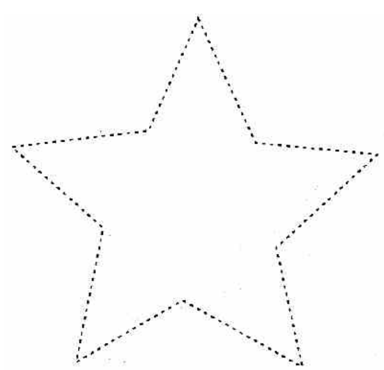

www.perfect24u.com

سَبَقُ پنجون

سِـــــجُ

سکيا جي حاصلات

* روشني ۽ گرمي جي اهميت سمجهڻ.
* نون لفظن جي ڄاڻ حاصل ڪرڻ.
* سج بابت گفتگو ڪرڻ ۽ اُن جا فائدا ٻڌائڻ.
* سج وسيلي صبح، منجهند، شام ۽ رات جو تصور سمجهڻ.

سِجُ اوپَر کان اُڀرندو آهي. سِج اُڀرڻ سان هَر طرف سوجهرو ٿيندو آهي. سِج لهڻ سان اوندهه ٿي ويندي آهي. رات جو ڏيئا، بتيون ۽ بلب ٻاربا آهن.

سِجَ جي روشنيءَ کي اُس چئبو آهي.

سِج مان اسان کي روشني ۽ گرمي ملي ٿي. سِجَ جي روشنيءَ ۽ گرميءَ جي ڪري وڻ، ٻوٽا پنهنجِي خوراڪ ناهيندا آهن. فصل تيندا آهن. وڻن ۾ ميوا تيندا آهن. گُل ٽڙندا آهن.

سِجَ جي ڪري موسمون بدلبيون آهن. سِجَ جي گرميءَ سان سَمنڊ جو پاڻي ٻاڦ ٿي، ڪڪرَ ٺهندا آهن ۽ مينهن وسندو آهي.

زمين تي رهندڙ سمورا ساهوارا سِج جي ڪري زنده آهن. سِجُ اسان کان گهڻو پري آهي، پوءِ به اسان لاءِ فائدي وارو آهي.

www.perfect24u.com

مشق

١- هينئين سوالن جا جواب ڏيو:

(الف) سج ڪهڙي طرف کان اُڀرندو آهي؟

(ب) اسان کي قدرتي روشني ۽ گرمي ڇا مان ملي ٿي؟

(ج) روشنيءَ ۽ گرميءَ جا ڪهڙا فائدا آهن؟

٢- ٻارو! تصويرون ڏسي خال ڀريو:

★ سج .... جو اُڀرندو آهي.

★ .... جو سخت گرمي ٿيندي آهي.

★ سج .... جو لهندو آهي.

٣- ٻارو! سبق مان ڪي ٻه ڀنج نوان لفظ چونڊي،
سُٺن اکرن ۾ لکو.

www.perfect24u.com

سکيا جي حاصلات

* مختلف ڌنڌن ۽ هُنرن جي ڄاڻ ڏيڻ.
* پورهئي جي اهميت سمجهائڻ.

ڌنڌا ۽ هُنرَ

اَڪبر گرمين جي موڪلن ۾ پَنهنجي دوست مَهراڻَ جي ڳوٺ گهُمڻ ويو. صُبح جو ٻَئي ڄَڻا ٻَني گهمڻ ويا. هاري ٻَنيءَ ۾ هَر پئي ڪاهيو.

اڪبر: مهراڻ، هي ڪير آهي؟

مهراڻ: اڪبر، هي هاري آهي. هي هَر ڪاهي پوک ڪندو آهي.

اڪبر: هَر ڪير ٺاهيندو آهي؟

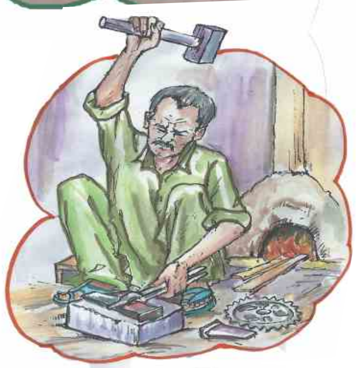

مهراڻ: هَر واڍو ٺاهيندو آهي. هر ڪاٺ مان ٺهندو آهي. هَر جي ڇُوڙِي لوهه جي هوندي آهي.

اڪبر: ڇا ڇُوڙِي بہ واڍو ٺاهيندو آهي؟

مهراڻ: ڇُوڙِي ۽ لوهه جو ٻيو سامان لوهار ٺاهيندو آهي.

اڪبر: پلا هي مَٽُ ڪنهن ٺاهيو آهي؟

مهراڻ: مٽ ۽ ٻيا ٿِڪرَ جا ٿانوَ، ڪُنير مِٽيءَ مان ٺاهيندو آهي.

ٻَئي ڄَڻا ٻَني گهُمي واپس پُهتا.

www.perfect24u.com

اڪبر: ڀلا ڳوٺ جون هي جايون ڪنهن ٺاهيون آهن؟

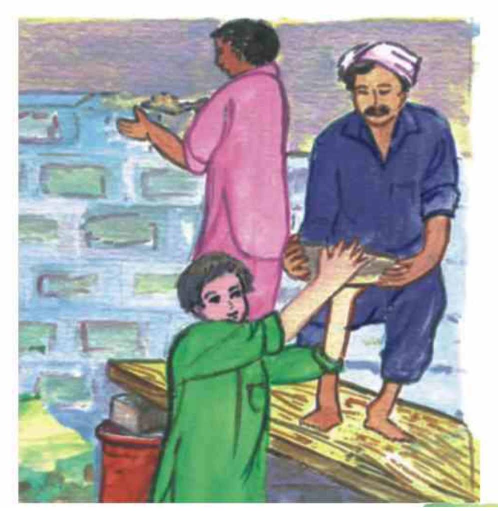

مهراڻ: ادا هي جايون رازا ٺاهيندا آهن.

اڪبر: توهان جي ڳوٺ ۾ ٻيا ڪهڙا ڪاريگر آهن؟

مهراڻ: اسان جي ڳوٺ ۾ دَرزي، موچي ۽ حَجامَ رهندا آهن. ٻئي ڄڻا ڳالهيُون ڪندي گهر پُهتا. ٻئي دوست اڱڻ ۾ کٽ تي اچي ويٺا. کٽ تي سُهڻي رلي وِڇايل هُئي.

اڪبر: مهراڻ هيءَ رلي ڪنهن ٺاهي آهي؟

مهراڻ: ادا هيءَ رلي منهنجي ڀيڻ نوريءَ ٺاهي آهي. رليون ساديون بہ ٺهنديون آهن تہ ٽُڪ واريون بہ ٺهنديون آهن. نوري ڀَرتُ ڀَرڻ، سِنڌي ٽوپي ٺاهڻ ۽ ٻيا هُنر بہ ڄاڻي ٿي.

ڳوٺ جون ٻيون عورتون بہ اهي هنر ڄاڻينديون آهن.

www.perfect24u.com

مشق

١- هيٺين سوالن جا جواب ڏيو:

(الف) گرمين جي موڪلن ۾ اڪبر ڪٿي گهمڻ ويو؟
(ب) مهراڻ جي ڳوٺ ۾ ڪهڙا ڪهڙا هنرمند رهن ٿا؟
(ج) ڳوٺ جون عورتون ڪهڙا هٿ جا هنر ڄاڻن ٿيون؟

٢- ڪن ٻہ چئن هنرمندن جا نالا لکو:

مثال: درزي ١ .... ٣ ....
٢ .... ٤ ....

٣- هيٺيان خال پريو:

★ هاري .... هلائي ٿو.
★ .... جايون ٺاهيندا آهن.
★ رلي .... مان ٺاهبي آهي.
★ ڪنير نڪر جا .... ٺاهيندو آهي.

۴- تصوير سُڃاڻي نالو ٻُڌايو:

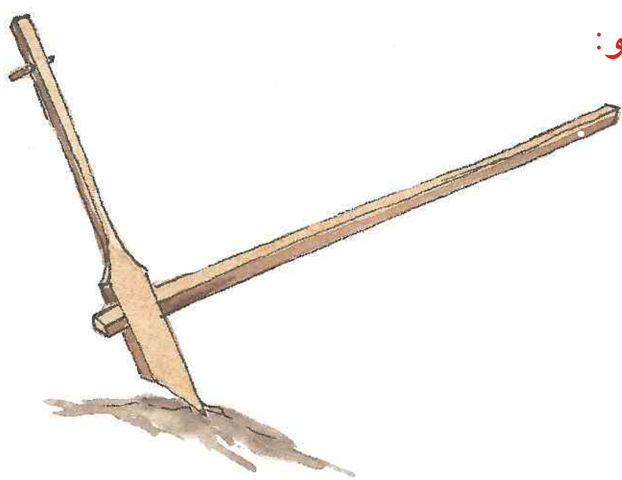

استاد لاءِ هدايت: ٻارن کان مختلف ڪردارن جي ادائگي ڪرائي.

www.perfect24u.com

سَبَقُ ستون

گُلاب جو گُلُ (بيت)

سکيا جي حاصلات

* قدرتي منظرن کان واقف ٿيڻ.
* گُلن جي اهميت کان واقف ٿيڻ.
* بيت سُر ۽ لئه سان پڙهڻ.
* نوان لفظ لکڻ.

گُلن ۾ گُلابِي مَزيدار گُلُ،
چنبيلي ۽ موتئي جو مهندار گُلُ.

وڻي واهه دِل کي گلابي ٿو رنگ،
ٿيو سُونهن ساوَڪ جو سينگار گُلُ.

پَکِي توڙي انسان سڀ کي پسند،
ٿئي آدمين جي ڳچيءَ هار گُلُ.

سندس بُوءِ سُرهي ۽ ڏاڍي سُٺِي،
ڪري عطر کي ٿو هي نروار گُلُ.

سڳوري ڏَٽيءَ جِي پِلائِي ڳهٽي،
مريضن جو بيحد مددگار گُلُ.

گُلن جيئن رسايو سڀن کي سُڳنڌ،
تہ هرڪو اوهان سان ڪري پيار گُلُ.

- محمد صديق 'مُسافر'

www.perfect24u.com

مشق

۱- هيٺين سوالن جا جواب ڏيو:

(الف) هن بيت جون توهان کي ڪهڙيون سٽون وڻن ٿيون؟

(ب) هن بيت ۾ ڪهڙن گُلن جو ذڪر ٿيل آهي؟

(ج) اسان کي گُلاب جو گُل ڇو وڻندو آهي؟

(د) اوهان کي ڪهڙو گُل وڌيڪ وڻندو آهي؟

۲- بيت جون هيٺيون سٽون مڪمل ڪريو:

★ گُلن ۾ گُلابي ....

★ چنبيلي ۽ موتئي ....

۳- هن سبق مان اوهان جيڪي نوان لفظ سکيا، سي سُٽن اکرن ۾ لکي ڏيکاريو.

۴- ٽُبڪا ملائي تصويرن ۾ رنگ ڀريو:

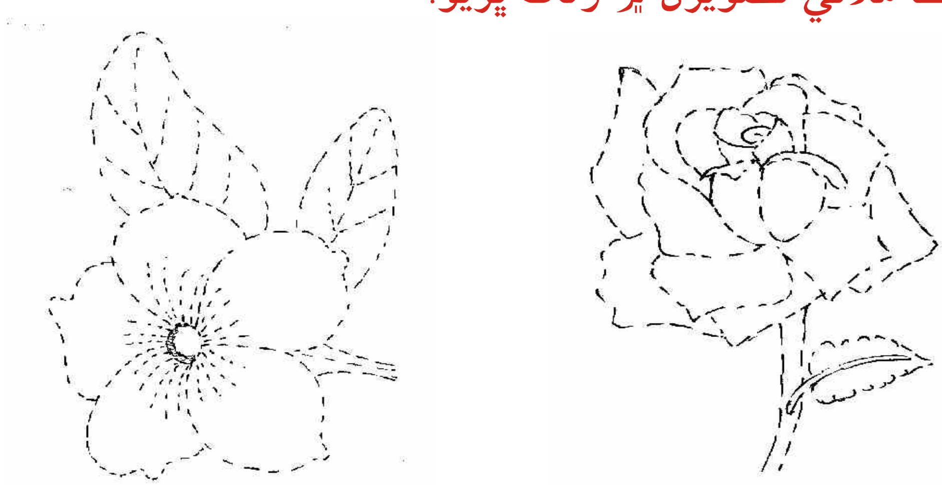

اُستاد لاءِ هدايت: ٻارن کان پنهنجي پسند جي گُلن بابت معلومات وٺجي.

www.perfect24u.com

سَبَقُ انون

آزاديءَ جو ڏينهن

پاڪِستان اَسان جو ملڪ آهي. هي ملڪ ۱۴ آگسٽ ۱۹۴۷ع تي قائد اعظم مُحمد علي جِناح جي اڳواڻيءَ ۾ قائم ٿيو. پاڪستان جا چار صوبا آهِن. سِنڌ، پَنجاب، خيبرپختونخوا ۽ بلوچستان. پاڪستان ۾ رَهندڙ سيئي ماڻُهو پاڻ ۾ پيار محبت سان رهندا آهن.

۱۴ آگسٽ اسان جي آزاديءَ جو ڏينهن آهي. اَسين هر سال اهو ڏينهن سُٺي نَموني مَلهائيندا آهيون. اُن ڏينهن قومي ترانو ڳائي ملڪ جو جهنڊو ڦڙڪايو ويندو آهي. بازارِين، گِهٽين ۽ عمارتن کي سُهڻين جَهنڊين ۽ جهالرن سان سينگاربو آهي.

www.perfect24u.com

رات جو هر پاسي بتين جي جِهرمِر هوندي آهي.

اسان کي پنهنجي ملڪ سان ڏاڍو پِيار آهي. اَسين عِلم پِرائي پنهنجي ملڪ جي خدمت ڪنداسين. سُٺا شهري بڻجي ملڪ کي خوشحال ڪنداسين.

www.perfect24u.com

مشق

١- هيٺين سوالن جا جواب ڏيو:

(الف) اسان جي ملڪ جو نالو ڇا آهي؟

(ب) پاڪستان ڪڏهن قائم ٿيو؟

(ج) آزاديءَ جو ڏينهن ڪيئن ملهائيندا آهيون؟

(د) اسان کي ملڪ جي خوشحاليءَ لاءِ ڇا ڪرڻ گهرجي؟

٢- پاڪستان بابت چار سٽون لکو:

٣- هيٺيان لفظ ٺاهيو:

مثال: پيلو = پيلا - پاڇي = پاڇيون - تار = تارون

صوبو		ٻتي	
جهنڊو		بازار	
گهٽي		اخبار	

٤- ٽٻڪا ملائي تصويرن ۾ رنگ ڀريو:

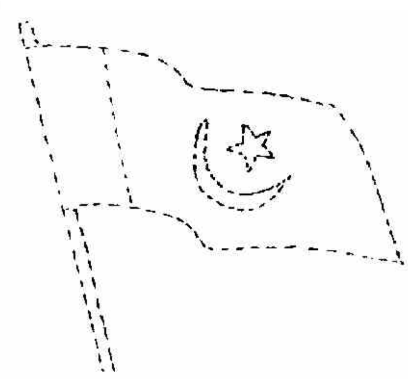

www.perfect24u.com

سکيا جي حاصلات
* برسات جي اهميت سمجهائڻ.
* آتم ڪٿا جو تصور ڏيڻ.
* أبتڙ لفظن جي ڄاڻ ڏيڻ.
* اندلٺ جو تصور ڏيڻ

سَبَقُ نائون

بَرسات

آءٌ برسات آهيان. مون کي مِينهن، بارش ۽ وَسڪارو به چوندا آهن. آءٌ ڪڏهن به وَسي سگهان ٿي. سانوڻ جي مُند ۾ خاص وسندي آهيان. مون کي ماڻهو الله جي رحمت چوندا آهن. آسمان تي ڪارا ڪَڪَرَ ڏسو، ته سمجهو آءٌ اچڻ واري آهيان.

ماڻهو، پکي، جيت، جانور، وڻ ۽ ٻوٽا مون کي سارِيندا آهن. منهنجي وَسَڻَ سان ڌرتيءَ مان قسمين قسمين جا گاهه ۽ ٻُوٽا ڦُٽِي نڪرندا آهن. منهنجي وسڻ کان پوءِ ڌرتيءَ مان وڻندڙ سرهاڻ ايندي آهي.

www.perfect24u.com

مون کي ٿَر ۽ ڪوهستان جا ماڻهو گهڻو ياد ڪندا آهن. منهنجي وسڻ سان چوپايو مال بہ خوش ٿيندو آهي. ماڻهن جون ٻنيون منهنجي وسڻ سان آباد ٿين ٿيون. منهنجي پاڻيءَ سان سنڌو درياهہ ڀرجي وهندو آهي.

آءٌ ڏينهن جو وَسِي بس ڪندي آهيان تہ سِجُ نڪرندو آهي، ڪڏهن آسمان تي ستن رنگن واري اِندلَٺ بہ نظر ايندي آهي.

پيارا ٻارو، آءٌ وسان تہ پلي وهنجو، پر رستن ۽ گهٽين ۾ گڏ ٿيل پاڻيءَ ۾ ڪڏهن بہ نہ وهنجو ڇو تہ انهيءَ پاڻيءَ ۾ گند ڪچرو شامل هوندو آهي، ان ڪري بيماريون ٿين ٿيون.

www.perfect24u.com

مشق

١- هينئين سوالن جا جواب ڏيو:

(الف) برسات ڪهڙيءَ خاص مند ۾ وسندي آهي؟

(ب) ٿر ۽ ڪوهستان جون پوکون ڇا تي ٽڪيل آهن؟

(ج) گندي پاڻيءَ ۾ وهنجڻ سان ڇا ٿو ٿئي؟

٢- هيٺين لفظن جا اُبتڙ لفظ ڳوليو: جيئن: زمين = آسمان

لفظ	اُبتڙ
ڏينهن	
صبح	
خاص	

٣- ياد رکو ته:

- ★ برسات وسڻ سان ڌرتي سائي پوشاڪ پائي ٿي.
- ★ برسات جو پاڻي درياهه کي ڀري ٿو.
- ★ ٿر ۽ ڪوهستان سنڌ جا حصا آهن.
- ★ اندلٺ ۾ ست رنگ ٿيندا آهن.

٤- ٽُبڪا ملائي تصوير ۾ رنگ ڀريو:

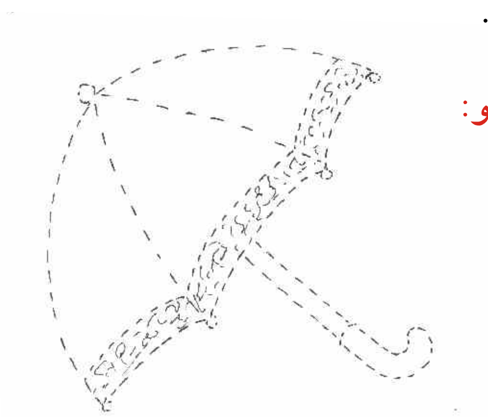

اُستاد لاءِ هدايت: ٻارن کي ٿر ۽ ڪوهستان جي باري ۾ مختصر معلومات ڏني وڃي.

www.perfect24u.com

سکيا جي حاصلات
* چئن مندن جي ڄاڻ حاصل ڪرڻ.
* قدرتي منظرن مان لطف ماڻڻ.
* نوان لفظ لکڻ.
* ڪورس جي انداز ۾ سُر سان ڳائڻ.

سَبَقُ ڏهون

ڳايون چئن مُندن جو راڳ (بيت)

ٻارو اچي مِڙو هڪ ماڳ،
ڳايون چئن مُندن جو راڳ

هڪڙي تِن مان آهي بهار،
هيءَ مُند آهي واهه جا ٻار!
وَڻ ٽِڻ ڏسجن ٿا سڀ سُهڻا،
باغ لڳن ٿا من کي مُٺا.
گُل ڦُل باغن منجهه ٽڙن،
پکي ٻه مِٺڙيون ٻوليون ڪن.

وجي بهار ته اچي اونهارو،
ڏول انهيءَ جو آهي نيارو.
گرميون اُن ۾ تين مُدام،
پاڻي پڻ چڙهن ٿا جام.
هن ۾ پئي ٿي پڻ برسات،
ٻوڪ جي سڀ کي وائي وات.

استاد لاءِ هدايت: هي بيت ٻارن کي ڪورس ۾ چورايو وڃي.

www.perfect24u.com

پوءِ سَرءُ تي اچي وري،
هوا لڳي تي ڳِهم پَري.
هِن رُت ۾ تا پاڻي ڇڄن،
پَن وڻن مان ڇڻيو پَون.
دل کي وڻندڙ ناهي هوا،
تئي تَپَتِ تي جاءِ بجاءِ.

تيو سرءُ جو پورو وارو،
آيو تنهن تان وري سيارو.
هوا اُتر جي کري سُوسات،
سيءَ ۾ ٺَريو پون گَهر گهات.
سيءُ پوڻ سان کري پُڄاڻي،
وڃي ٿو گهٽجي هرهنڌ پاڻي.

چئن مُندن ۾ پورو سال،
وري تئي ٿو ساڳيو حال.

- محمد صديق 'مسافر'

www.perfect24u.com

مشق

۱- ٻڌايو تہ:

(الف) هن بيت مان توهان کي کهڙيون سِٽون وڻن ٿيون؟

(ب) اوهان کي بيت جون اهي سٽون وڏيڪ ڇو ٿيون وڻن؟

(ج) سال ۾ ڪيتريون مُندون ٿين ٿيون؟

(د) مُندن جا نالا ٻڌايو؟

۲- ٻارو! هيءُ بيت زباني ياد ڪري ڪورس ۾ سُر سان ٻُڌايو:

۳- ياد رکو تہ :

- بهار ۾ وڻ ٽڻ ساوا ٿي ويندا آهن.
- سانوڻ جي مُند ۾ مينهن وسندا آهن.
- سرءُ ڪي پنن ڇڻڻ جي مُند بہ چئبو آهي.
- سياري ۾ سيءُ پوندو آهي ۽ گرم ڪپڙا پائبا آهن.

۴- هن سبق مان نوان لفظ ڳولي سُٽن اکرن ۾ لکو:

۵- ٻارو! چارٽ ڏسي مندن جا نالا ٻڌايو:

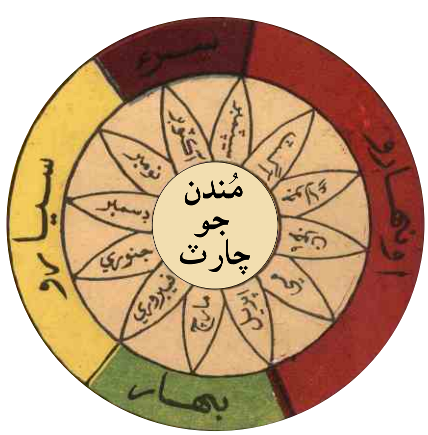

اُستاد لاءِ هدايت: ٻارن کان پسند جي موسم بابت راءِ معلوم ڪري اُن جو سبب پڇجي.

www.perfect24u.com

سَبَقُ يارهون

سکيا جي حاصلات

* حضرت عليؑ جي سيرت ۽ ڪردار کان واقف ٿيڻ.
* نوان لفظ سکڻ.
* ابتڙ لفظن جي ڄاڻ حاصل ڪرڻ.

حضرت عَلِي ڪَرم اللهُ وجههٗ

حضرت علي ڪرم الله وجههٗ **نَبي ڪريم** صَلَّي اللهُ عَلَيهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جو سڳو سؤٽ هو. پاڻ مَڪّي شريف ۾ ڄائو. سندن والد جو نالو حضرت ابو طالب هو. حضرت علي ڪرم الله وجههٗ ننڍپڻ کان ئي پاڻ سڳورن سان گڏ رهيو.

حضرت علي ڪرم الله وجههٗ رحمدل، سخي، بهادر، عالم ۽ عادل هو. بهادريءَ جي ڪري کيس نبي ڪريمؐ 'اسدالله' يعني 'الله جو شينهن' سڏيو. هو وڏو عالم هو. سندن علم جي باري ۾ نبي ڪريمؐ فرمايو آهي ته، 'آءٌ علم جو شهر آهيان، علي اُن جو دروازو آهي'.

www.perfect24u.com

هڪ ڀيري عيد جي ڏينهن ماڻهن حضرت علي ڪرم الله وجههٔ کي عرض ڪيو تہ، ”سائين توهان جي ڪپڙن ۾ چَتِيون لڳل آهن، عيد تي اوهين بہ نوان ڪپڙا پهريو ها.“ پاڻ چيائون تہ”اِئين ڪِيئن ٿو ٿي سگهي تہ، آءٌ نوان ڪپڙا پهريان ۽ شهر جا غريب ماڻهو پراڻن ڪپڙن ۾ هجن.“

حضرت علي ڪرم الله وجههٔ جي رهڻي ڪهڻي سادِي هوندي هئي. سادو کائيندا هئا ۽ سادو پهريندا هئا. سندن زندگي اسان سڀني لاءِ هڪ وڏو مثال آهي.

مشق

١- هيٺين سوالن جا جواب ڏيو:

(الف) حضرت علي ڪرم الله وجههٔ پاڻ سڳورن ﷺ جو ڇا ٿيندو هو؟

(ب) حضرت علي ڪرم الله وجههٔ جي والد جو نالو ڇا هو؟

(ج) حضرت علي ڪرم الله وجههٔ جي رهڻي ڪهڻي ڪيئن هئي؟

(د) حضرت علي ڪرم الله وجههٔ جي علم جي باري ۾ نبي سڳوري جو ڇا فرمان آهي؟

٢- نوان لفظ لکو:

شينهن عادل سوال چتيون مثال

٣- تير جي نشان سان ابتڙ لفظ ملايو:

سخي	مظلوم
عالم	پراڻا
بهادر	بزدل
نوان	جاهل
ظالم	ڪنجوس

اُستاد لاءِ هدايت: ٻارن کي عادل ۽ عالم لفظن بابت ڄاڻ ڏجي.

www.perfect24u.com

سکيا جي حاصلات
* صحت ۽ صفائي جي اهميت بيان ڪرڻ.
* گهرن، ڳوٺن ۽ شهرن جي صفائي رکڻ.
* ابتڙ لفظ ڄاڻڻ.
* لفظن کي ترتيب ڏيئي جملا ڄاڻڻ.

سَبَقُ ٻارهون

صحتَ ۽ صَفائي

اُستاد: صِحَتَ هڪ وڏِي نعمت آهي، صحت لاءِ صفائي ضروري آهي.
بادل: سائين، صحت لاءِ ڪهڙي صفائي ضروري آهي؟

اُستاد: ماڻهوءَ کي جِسماني صفائِيءَ جو خيال رکڻ گهرجي. روزانو ڏَندَ صاف ڪجن. وهنجي سهنجي بدن صاف ڪجي. صاف ڪپڙا پائجن، شام جو راند ڪجي.

راند ڪرڻ سان جسم چُست ۽ سگهارو ٿئي ٿو. اسان کي کپي ته ڪم ڪرڻ وقت ڪم ڪريون ۽ کيڏڻ وقت راندِ رُوندِ ڪريون.

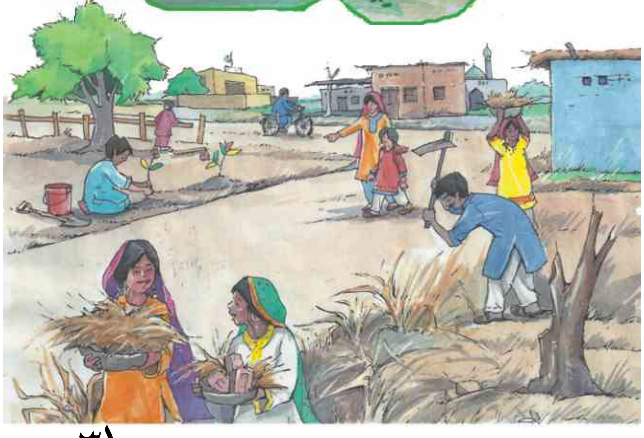

مُرڪ: سائين، اسين گَهر جِي صفائِي ته روز ڪندا آهيون ۽ اسڪول کي به صاف رکندا آهيون.
اُستاد: برابر، رُڳو گهر ۽ اسڪول

www.perfect24u.com

نہ پر ڳوٺ ۽ شهر بہ اسان جا آهن. اُنهن کي صاف رکڻ بہ اسان جو فَرض آهي. ماحول صاف هوندو تہ صحت سُٺِي رهندي. گند ڪِچرو گهرَ جي آس پاس نہ ڇڏجي.

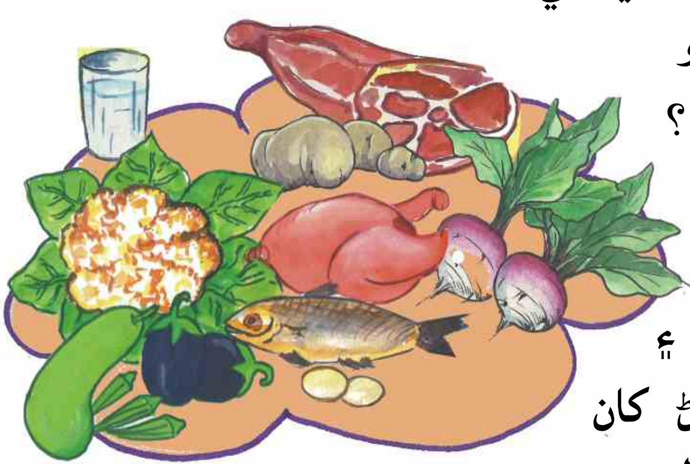

شوڪت: سائين، صحت لاءِ ڪهڙو کاڌو کائڻ ضروري آهي؟

اُستاد: کاڌي ۾ اَناج، ڀاڄِيون، داليون، گوشت، مَڇِي ۽ ميوا کائڻ گهرجن. ميوا ۽ ڀاڄيون تازيون هجن. رَڌَڻ کانِ اڳ انهن کي چڱيءَ طرح ڌوئجي . ڳريل سڙيل ۽ پارُوٺيون شَيون نہ کائجن. روزانو کِيرُ پِيئڻ کپي. کاڌي ۾ سَٽيُ ۽ مِرچَ مصالحا گهٽ وجهڻ گهرجن . کاڌي پيتي جا ٿانوَ صاف هئڻ گهرجن.

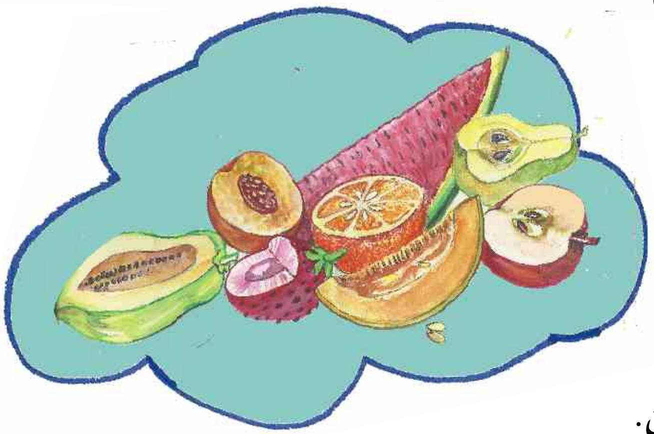

مومل: سائين، مهرباني ڪري پاڻيءَ بابت بہ اسان کي ڪجهہ ٻڌائيندا.

اُستاد: ٻارو! مومل ڪيڏي نہ سُٺي ڳَالِهہ پُڇِي آهي. سٺي صحت لاءِ صاف پاڻِي ضروري آهي. پاڻيءَ کي ٿهڪائي، ٺاري پوءِ پيئڻ گهرجي.

مومل: سائين، آئيندي اسين بہ ائين ڪنداسين.

اُستاد: ها! جيڪڏهن اسين انهن ڳَالِهيُن تي ڌِيان ڏينداسين تہ بيماريون نہ پکڙبيون ۽ تندرست رهنداسون. چوندا آهن تہ 'تَندرستي هَزار نِعمَتَ آهي'.

www.perfect24u.com

مشق

١- هيٺين سوالن جا جواب ڏيو:

(الف) صحت لاءِ ڪھڙيون ڳالھيون ضروري آھن؟
(ب) صحت لاءِ ڪھڙا ڪاڏا ڪائڻ گھرجن؟
(ج) صحت لاءِ صفائي ڇو ضروري آھي؟

٢- صحت ۽ صفائيءَ بابت ڪي چار جملا لکو:

٣- ٻارو، ھن سبق مان ست نوان لفظ ڳولي، سُنن اکرن ۾ لکو:

۴- ھيٺين لفظن جا ابتڙ لکو:

صاف	
ٿڌو	
اڳ	
تازو	

۵- ھيٺ ڏنل جملا درست ڪري لکو:

- آھن ھي ڇوڪرا.
- ٿيون ڪيڏن ڇوڪريون.
- رکو صاف ڏند.

٦- تصويرون سُڃاڻي نالا لکو:

اُستاد لاءِ ھدايت: ٻارن کي صفائي جو صحت سان لاڳاپو سمجھائجي.

www.perfect24u.com

سکيا جي حاصلات

* اسلامي ڏڻ جي اهميت سمجهڻ.
* عيد جي اهميت سمجهڻ.
* پڙهڻ لکڻ.
* مذکر مؤنث جي ڄاڻ حاصل ڪرڻ.

عيد الفِطر

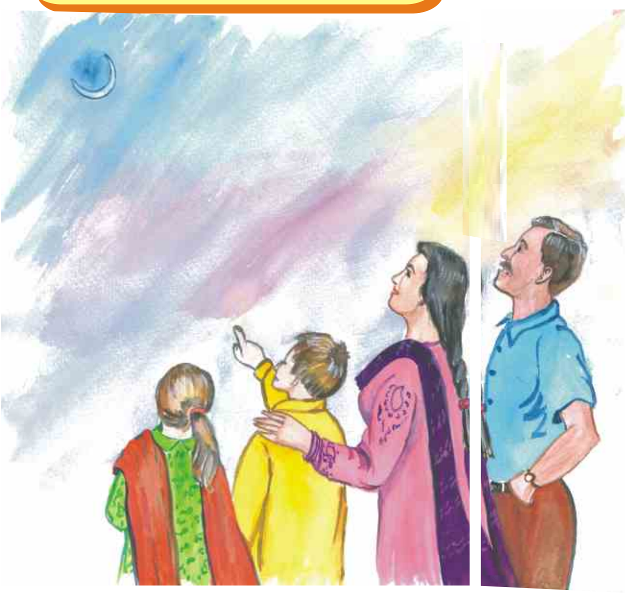

رَمضان جو مَهينو مُسلمانن لاءِ پيارو آهي. ان مهيني ۾ مُسلمان روزا رکندا آهن. مهيني جي آخري تاريخن ۾ عيد لاءِ سامان، ڪپڙا لٽا ۽ سوڪڙيون پاڪڙيون خريد ڪندا آهن.

شَوال مهيني جي چَنڊ ڏسڻ سان عيد جو اعلان ٿيندو آهي. چنڊ جو اعلان ريڊيو ۽ ٽي وي تان ڪيو ويندو آهي. ماڻهو ماڙين تي چَڙهي يا مَٿانهن هنڌن تان چنڊ ڏسڻ جي ڪوشش ڪندا آهن.

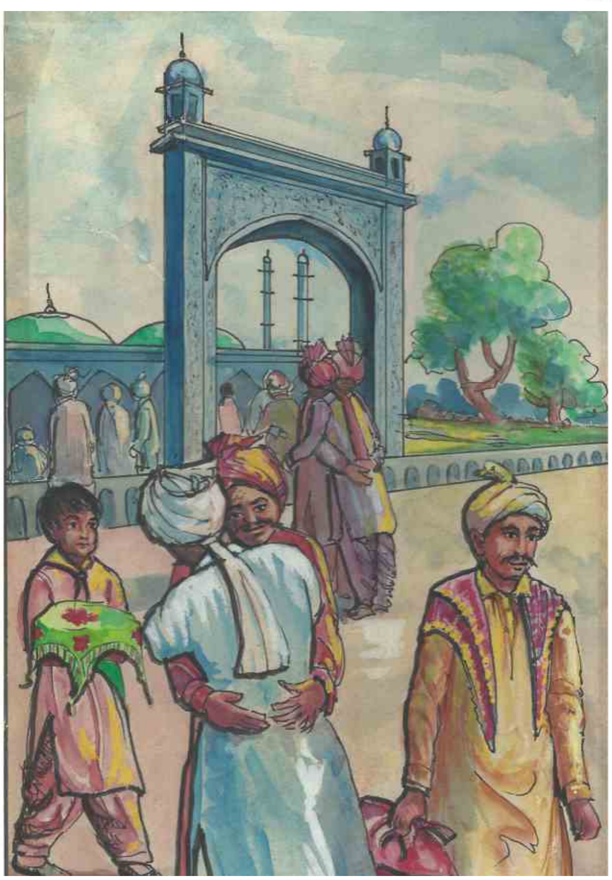

عيد جي ڏينهن صبح جو ماڻهو وهنجي نوان ڪپڙا پائيندا آهن، مسڪينن ۾ فطرو

www.perfect24u.com

۾ ڪاڏو ورهائبو آهي. عيد گاهہ ڏانهن نماز پڙهڻ وجبو آهي. هن عيد کي 'عيدالفِطر' چئبو آهي.

عيد جي ڏينهن ٻار ڏاڍا خوش هوندا آهن. مائٽن کان عيد جي خرچي وٺي شيون ۽ رانديڪا خريد ڪندا آهن. ڪي ٻار چوڏول ۾ چڙهندا آهن، ڪي پينگهہ پيا لڏندا آهن تہ ڪي وري چِيڪلي تي ڦرندا آهن.

عيد جي ڏينهن قِسمين قِسمين عمدا طعام تيار ڪيا ويندا آهن. سيرا، سَيون، کيرُ ڪارڪون ۽ ٻيا کاڌا رڌبا آهن. اهي شيون پاڙيوارن کي بہ ڏبيون آهن.

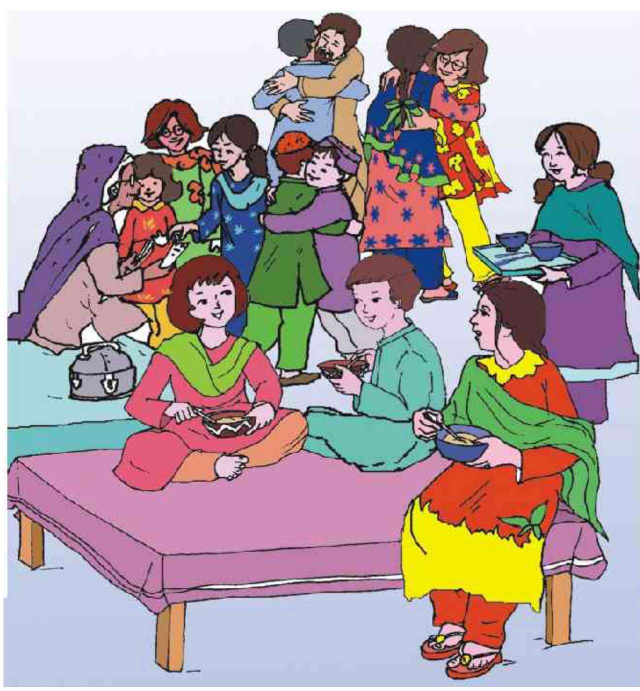

عيد جي شام جو شهرن ۽ ڳوٺن ۾ رانديون بہ ٿين. ڪٿي ڪوڏي ڪوڏي راند، ڪٿي ملاکڙو تہ ڪٿي ڪرڪيٽ راند ٿئي. ننڍا وڏا راندين کي چاهہ سان ڏسندا آهن.

www.perfect24u.com

مشق

۱- هيٺين سوالن جا جواب ڏيو:

(الف) مسلمان ڪهڙي مهيني ۾ روزا رکندا آهن؟

(ب) عيدالفطر جي نماز کان اڳ ڇا ڏبو آهي؟

(ج) ٻار عيد جي خرچيءَ مان ڇا وٺندا آهن؟

(د) عيد نماز ڪٿي پڙهبي آهي؟

۲- صورتخطيءَ لاءِ نوان لفظ:

رمضان عيدالفطر شوال اعلان رانديڪا چاهه

۳- هيٺين خانن ۾ لفظ لکو جيئن: ماءُ — پيءُ

پيڻ	چاچو	ناني	مامو	ڏاڏي

۴- ياد رکو ته: ٻين مذهبن جا وڏا ڏينهن هي آهن:

* ڏياري * هولي * ڪرسمس * ويساکي

۵- رنگ ڀريو:

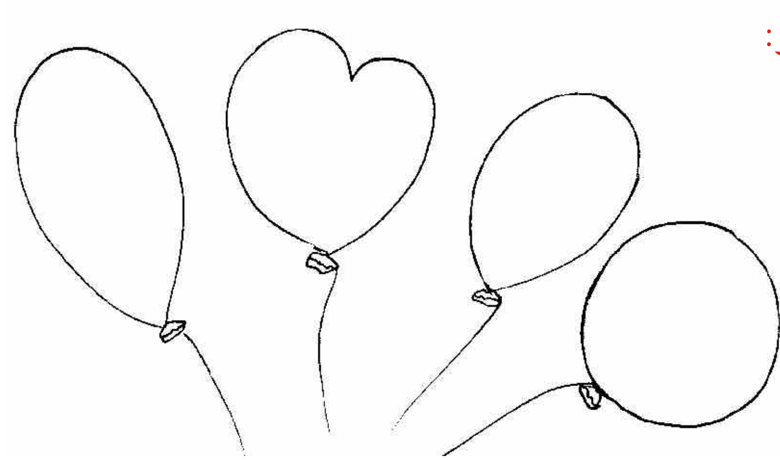

أستاد لاءِ هدايت: ٻارن کي فطري بابت ڄاڻ ڏني وڃي.

www.perfect24u.com

سکيا جي حاصلات

* ماءُ جو احترام ڪرڻ.
* ماءُ جي ممتا جي جذبي کي بيان ڪرڻ.
* ساڳين آوازن وارا لفظ ڳولڻ.
* الف - ب جي ترتيب موجب لفظ لکڻ.

سَبَقُ چوڏهون

مُنهِنجِي اَمَڙِ (بيت)

مون کي ڪنهن ٿي کِير پياريو،
پيارَ منجهان ٿي گود ويهاريو،
خوش ٿي هر هر مون ڏي نهاريو،
منهنجي امڙ.

پَنڌ ڪندي جي ڏِڪو ڪاڏُم،
ڪنهن ڪڙي ٿي چاتيءَ لاٿُم،
پيار منجهان ٿي پاڪر پاتُم.
منهنجي امڙ.

www.perfect24u.com

تو ڪئي مون سان آهہ ڀلائي،
تنهن لَئہ ڪريان شُڪر سدائي،
مُور نہ وسري تنهنجي چڱائي،
منهنجي امڙ.

ننڍڙِڙي مون جڏهن ٿي پيئي،
ڪنهن ٿي سُمهاريو لولي ڏيئي،
ڇڏي نہ مون کي ڪيڏهن ويئي!
منهنجي امڙ.

صبح سانجهيءَ سارَ لڌائين،
کاڌو پيتو ڪيئن ٿي ڏنائين،
مون تي پنهنجو ساهہ ڇڏيائين،
منهنجي امڙ.

وڏي جڏهن آءٌ وڏو ٿيندس،
سُکَ سوين آءٌ توکي ڏيندس،
توتي پنهنجو ساهہ ڇڏيندس،
منهنجي امڙ.

- ڀيرو مل ’غريب‘

www.perfect24u.com

مشق

١- هيٺين سوالن جا جواب ڏيو:

(الف) اوهان کي هن بيت جون ڪهڙيون سٽون وڌيڪ وڻن ٿيون؟

(ب) اوهان کي اهي سٽون ڇو ٿيون وڻن؟

(ج) ٻار کي لولي ڏيئي ڪير سمهاريندو آهي؟

(د) اوهان وڏا ٿي ماءُ جي ڪهڙي خدمت ڪندا؟

٢- هي بيت سُر سان پڙهي ٻڌايو:

٣- ساڳين آوازن وارا لفظ بيت مان ڳولي لکو:

مثال:

پياريو	نهاريو
ڪاڏم	
لڏائين	
پلائي	
ٿيندس	

٤- هيٺين لفظن کي الف - ب جي ترتيب سان لکو:

امڙ - پنڌ - ڏکو - چاتي - پاکر

٥- تصوير ۾ رنگ ڀريو:

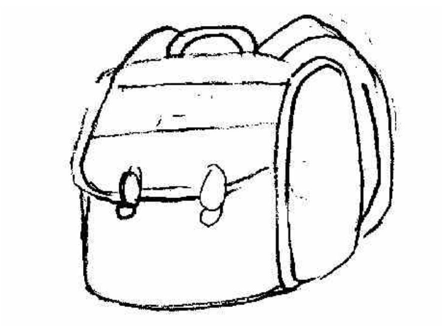

اُستاد لاءِ هدايت: ٻارن کان رشتن جا نالا پُڇيا وڃن.

www.perfect24u.com

سکيا جي حاصلات

* قائداعظم جا گُڻ ٻڌائڻ.
* قائداعظم جي خدمتن کي بيان ڪرڻ.
* ابتڙ لفظ ٻڌائڻ، لکڻ ۽ پڙهڻ.
* حرف جر جو سادو استعمال ڪرڻ.

سَبَقُ پندرهون

قائدِاعظم مُحمّد علي جِناح رَحمة الله عليه

سنڌ ۾ ڪيترائي وڏا ماڻُهو پيدا ٿيا آهن. قائدِاعظم مُحمد علي جناحؒ بہ اُنهن مان هڪ آهي. هُو ڪراچيءَ ۾ ڄائو هو. هُن شُروعاتي تعليم سنڌ مدرسي ۾ ورتي. وڌيڪ تعليم وٺڻ لاءِ هو وِلايَت پڙهڻ ويو. جتان هن قانون جو وڏو اِمتحان پاس ڪيو.

قائدِاعظم محمد علي جناحؒ ننڍي هوندي کان ئي ڏاڍو هوشيار ۽ محنتي هو. هُو وقت تي اسڪول ويندو هو ۽ دِل لڳائي پڙهندو هو. جيستائين اسڪول جو ڪم پورو نہ ڪندو هو، تيستائين آرام نہ ڪندو هو.

هڪڙي ڀيري ماءُ پُڇيس، 'اَبا رات جو ايترو گهڻو ڇو ٿو پڙهين؟' هن جواب ڏنو، 'امان، جيڪي ماڻهو محنت نہ ڪندا، سي وَڏي دَرجي تي ڪِيئن پُهچندا!'

سچ پچ تہ قائداعظم محمد علي جناحؒ ڏاڍو هوشيار ۽ محنتي هو. پنهنجي محنت ۽ اَورِچائيءَ سان نيٺ وڃي وڏي درجي تي پهتو.

هن جي ڪوشش سان انگريزن کان آزادي ملي ۽ اسان جو ملڪ پاڪستان ٺهيو. سندس خدمتن جي ڪري قوم کيس 'قائدِاَعَظم' جو لَقَبُ ڏِنو. قائداعظم جو مَطلب آهي، 'تمام وڏو اڳواڻ.'

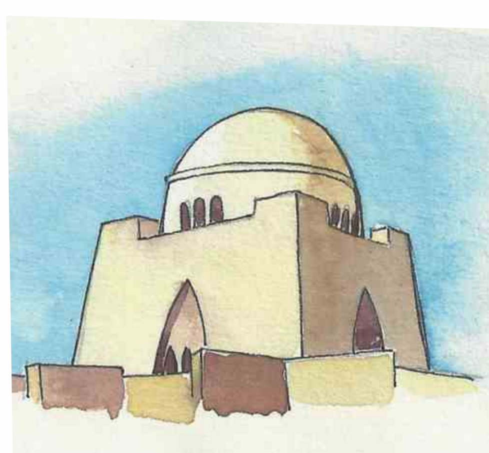

پياري وطن جي تَرقيءَ لاءِ قائداعظم محمد علي جناحؒ رات ڏينهن ڪم ڪندو رهيو. گهڻي ڪم سبب، هن جي طبيعت خراب ٿي وئي. ڪُجهہ ڏينهن بيمار رَهڻ کان پوءِ گذاري ويو. هن جو مقبرو ڪراچيءَ ۾ آهي.

www.perfect24u.com

مشق

١- هيٺين سوالن جا جواب ڏيو:

(الف) قائد اعظم جو سچو نالو ڇا آهي؟

(ب) قائد اعظم ولايت مان ڪهڙو امتحان پاس ڪيو؟

(ج) قائد اعظم کي سنڌس ماءُ ڇا چيو؟

(د) قائد اعظم ماءُ کي ڪهڙو جواب ڏنو؟

(هه) "قائداعظم" لفظ جي معنيٰ ٻڌايو؟

٢- قائد اعظم محمد علي جناح بابت ڪجهه جملا لکو:

٣- هيٺين جا ابتڙ لفظ لکو: مثال: صبح = شام

ڏينهن	
روشني	
اڄو	
گرمي	
نئون	

٤- هيٺين جملن ۾ مناسب لفظ وجهي خال ڀريو:

۾ - کي - تي

★ ميز .... ڪتاب آهي.

★ گلاس .... پاڻي آهي.

★ مون .... قلم ڏي.

٥- ٽُبڪا ملائي تصوير ٺاهيو:

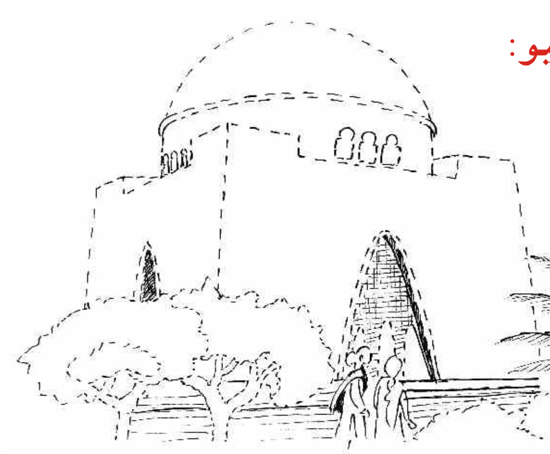

www.perfect24u.com

سکيا جي حاصلات

* شاهه عبداللطيفؒ بابت ڄاڻ حاصل ڪرڻ.
* بزرگن جو احترام ڪرڻ.
* شاهه صاحب جي ميلي بابت بيان ڪرڻ.
* لفظن جا ابتڙ لفظ ٻڌائڻ.
* اکر ملائي لفظ ناهڻ.

سَبَقُ سورهون

شاهه عبداللطيف ڀٽائي رحمة الله عليه

شاهه عبداللطيف ڀٽائيؒ سنڌ جو هڪ وڏو صوفي بزرگ ۽ شاعر ٿي گذريو آهي. سنڌ جا ماڻهو کيس شاعرن جو سرتاج سڏيندا آهن. شاهه صاحب کي 'شاهه ڀٽائي' ۽ 'ڀٽائي گهوٽ' به سڏيندا آهن. شاهه صاحب جي پيءُ جو نالو شاهه حبيب هو.

شاهه عبداللطيف ڀٽائي ننڍپڻ کان ڏاڍو نيڪ ۽ سلڇڻو هو. هو گهڻو وقت فقيرن، عالمن ۽ راڳين جي صحبت ۾ گذاريندو هو. شاهه صاحب ڏاڍي سڳوري جي عبادت هڪ ڀٽ تي وڃي ڪندو هو. اُن ڀٽ وارو ڳوٺ، اڄ سندس نالي پنيان "ڀٽ شاهه" سڏجي ٿو.

شاهه سائينءَ جي شاعريءَ جي ڪتاب جو نالو 'شاهه جو رسالو' آهي. شاهه سائينءَ پنهنجي ڪلام ۾ سنڌ سان گڏ سڄي دنيا جي

www.perfect24u.com

سڪار لاءِ دعا ڪئي آهي. شاهه صاحب سير سفر جو ڪوڏيو هو. هن سنڌ هند جي ڪيترن ماڳن ۽ شهرن جو سفر ڪيو. شاهه صاحب راڳ ڪي پسند ڪندو هو. شاهه جا فقير تنبوري تي راڳ ڳائيندا آهن.

شاهه صاحب ٦٣ ورهين جي ڄمار ۾ سن ١٧٥٢ع ۾ وفات ڪئي. شاهه صاحب جي قبر جي مٿان سنڌ جي حاڪم غلام شاهه ڪلهوڙي هڪ عاليشان مقبرو اڏايو.

هر سال شاهه صاحب جي وفات واري تاريخ ١٤ صفر تي وڏو ميلو لڳندو آهي. اُهو ميلو ٽي ڏينهن هلندو آهي. اُتي ادبي محفلون، شاهه جو راڳ ۽ سُگهڙن جون ڪچهريون ٿينديون آهن.

ميلي ۾ ملاڪڙو لڳندو آهي، زرعي نمائش ٿيندي آهي. انهيءَ موقعي تي سرڪس، جهولا، رانديڪن ۽ مناين جا دڪان وڏي تعداد ۾ هوندا آهن.

مشق

١- هيٺين سوالن جا جواب ڏيو:

(الف) شاهه عبداللطيف ڀٽائيؒ جي پيءُ جو نالو ڇا هو؟

(ب) شاهه سائينءَ جي شاعريءَ جي ڪتاب جو ڇا نالو آهي؟

(ج) شاهه سائينءَ جو ميلو ڪهڙي تاريخ تي لڳندو آهي؟

(د) شاهه سائينءَ جو مقبرو ڪنهن اڏايو؟

(هه) شاهه جا فقير تنبوري تي ڪنهن جو راڳ ڳائيندا آهن؟

٢- سنن اکرن ۾ لکو ۽ پڙهو:

بزرگ - عظيم - رونق - شاعر - سرتاج - ڪوڏيو

www.perfect24u.com

۳- هيٺ ڏنل لفظن جا اُبتڙ لکو:

مثال:

عالم	جاهل
اوندهه	
ڀلائي	
ڏُک	

۴- اکر ملائي لفظ ناهيو:

مثال:

ڪ	ت	ا	ب	ڪتاب
ب	ز	ر	گ	
ع	ظ	ي	م	
پ	ي	ا	ر	
س	ر	ڪ	س	

۵- شاهه سائينءَ جي ميلي جو مختصر احوال ٻڌايو:

٦- تَصوِيرون سُڃاڻي نالا لکو:

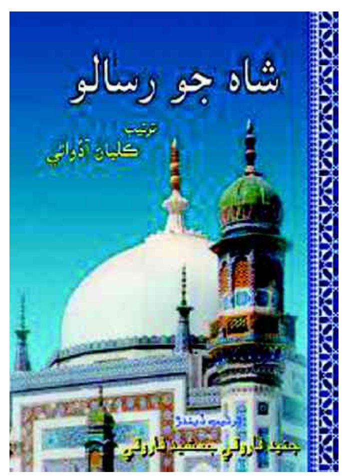

۷- ڪنهن بہ ڏنل ميلي جو احوال ٻڌايو.

اُستاد لاءِ هدايت: ٻارن کان ٻين ميلن جا نالا پُڇيا وڃن.

www.perfect24u.com

سکيا جي حاصلات

* راند روند ۾ حصو وٺڻ.
* بيت کي سُر ۽ لئه سان پڙهڻ.
* اکر ملائي لفظ ٺاهڻ.
* آواز ملائي لفظ لکڻ.

سَبَقُ سترهون

لاٽُونئَڙو ڦيرايُون (بيت)

آءُ تہ لاٽُونئَڙو ڦيرايون!
دوست گَهِڙِي کن دِل وِندرايون!

منهنجو لاٽُون سُهڻو سُهڻو،
رَنگا رَنگي ۽ مَن مُهڻو،
ڪارِيگرَ ڪيئن آهي ناهيو،
واهہ جو رنگ سان رَنگَ ملايو،
آءُ تہ هن سان رُوحَ رِيجهايُون،
آءُ تہ لاٽُونئَڙو ڦيرايون!

www.perfect24u.com

آيُس پَٽ جي ڏور وَٺائي،
ڳاڙها ڦُندَڻ اُن ۾ لائي،
ويڙهي زور سان پَٽَ تي هَٽندس،
نِوڙِي جهٽ پَٽِ هٿ تي کڻندُس،
کَڏَندو هٿ تي هُو ڪتڪايُون،
آءُ تہ لاٽُونئَڙو ڦيرايون

هٿ تي کَڻنَدسُ هيٺ نہ ڏَهندو،
ڦِرَندو ڦِرَندو ساندهہ رهندو،
ٽڪِڄي پوندو گوهيون هَٽندو،
پوءِ گهڙي ڪن ساهہ بہ کڻندو،
بيهڻ جون وارِيندو وايُون،
آءُ تہ لاٽُونئَڙو ڦيرايون!

ٽُون بہ کڻي اچ لاٽُون ڏور،
پوءِ پُڄايُون ڪَنهن جو زور،
لاٽون آهي سُهڻو منهنجو،
ناهي هِن کان بِهتَر ڪنهن جو،
چو نہ پيلا پوءِ شَرط پُڄايُون،
آءُ تہ لاٽُونئَڙو ڦيرايون!

- الطاف عباسي

www.perfect24u.com

مشق

١- هيٺين سوالن جا جواب ڏيو:

(الف) هن بيت مان توهان کي ڪهڙيون سٽون وڻن ٿيون؟

(ب) اهي سٽون اوهان کي ڇو ٿيون وڻن؟

(ج) لاٽون ڇا سان ڦيرائبو آهي؟

٢- هيءُ بيت زباني ياد ڪري گڏجي سُر سان ٻُڌايو.

٣- ڳُنڍل اکر ملائي لفظ پورا ڪريو:

	ڏ	
ز		ر
	ر	

٤- پڙهو ۽ سُڻن اکرن ۾ لکو:

لاٽونئڙو ڪاريگر رنگارنگِي پٽَ ڦندڻ گوهيون ساندھ

٥- ”يون“ آواز ملائي، سامهون پورا لفظ لکو: جيئن ڦيرا جو ڦيرايون

ڪتڪا		ريجها	
پُڇا		وا	

٦- ٻارو، توهان ڪهڙيون ڪهڙيون رانديون کيڏندا آهيو؟

٧- ٽٻڪا ملائي ڏسو ته ڇا ٿو ٺهي؟ ۽ پوءِ انهيءَ ۾ رنگ ڀريو.

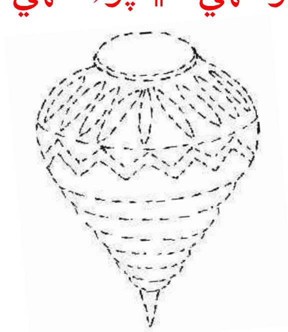

اُستاد لاءِ هدايت: ٻارن کي مقامي راندين جا نالا ٻُڌائي، راند جي اهميت کان آگاهي ڏني وڃي.

www.perfect24u.com

سَبَقُ ارڙهون

بينظير ڀٽو شهيد

سکيا جي حاصلات

* بينظير شهيد جي زندگيءَ بابت ڄاڻ حاصل ڪرڻ.
* بينظير شهيد جي خدمتن بابت ڄاڻ حاصل ڪرڻ.
* لفظن جا ابتڙ لفظ لکڻ.

بينظير ڀٽو ٢١ جون ١٩٥٣ع تي سنڌ جي گاديءَ واري شهر ڪراچيءَ ۾ ڄائي. هوءَ پاڪستان جي اڳوڻي وزيراعظم ذوالفقار علي ڀُٽي جي وڏي ڌيءَ هئي.

هوءَ ننڍپڻ کان سهڻي ۽ گُلابي رَنگت واري هئي، جنهن ڪري ڪيس خاندان وارا پِيار مان 'پِنڪِي' سڏيندا هئا. هوءَ ڏاڍي ذهين ۽ سُلجهِيل هئي.

بينظير ڀٽو شروعاتي تعليم ڪراچيءَ مان حاصل ڪئي. هوءَ وڌيڪ پڙهڻ لاءِ ڪوهه مريءَ جي هڪ مشهور اسڪول ۾ داخل ٿي. ۽ اعليٰ تعليم لاءِ ولايت وئي، جتان وڏا امتحان پاس ڪيائين.

بينظير ڀٽو پنهنجي پڙهائي پوري ڪري ملڪ واپس آئي. سياست ۾ حصو ورتو. سال ١٩٨٨ع جي عام چونڊن ۾ هوءَ اسلامي دنيا جي پهرين عورت وزير اعظم بڻي.

بينظير ڀٽو پاڪستان جي ٻه ڀيرا وزيراعظم ٿي. هن پنهنجي مُلڪ جي خوشحاليءَ لاءِ وڏي جاکوڙ ڪئي. هُن ملڪ ۽ عوام جي ڀلائيءَ لاءِ تمام گهڻا ڪم ڪيا.

www.perfect24u.com

بينظير ڀٽو غريبن جي مددگار ۽ هڏڏوکي هئي. هوءَ ملڪ جي غريب عورتن جي ڪَچن گهرن ۾ وڃي سندن ڏک سُورَ ٻڌندي هُئي. هن عورتن جي ڀلائيءَ جا ڪيترائي پروگرام شروع ڪيا، جيڪي اڄا تائين هلي رهيا آهن. اهڙيءَ طرح هن سڄي حياتي پنهنجي ملڪ ۽ عوام جي خدمت ڪندي گذاري.

بينظير ڀٽو ڪي ٢٧ ڊسمبر ٢٠٠٧ع تي راولپنڊيءَ شهر ۾ شهيد ڪيو ويو. سندس آخري آرامگاهه اباڻي قبرستان ڳڙهي خدابخش، ضلعي لاڙڪاڻي ۾ آهي.

مشق

١- هيٺين سوالن جا جواب ڏيو:

(الف) بينظير ڀٽو ڪٿي ڄائي؟
(ب) بينظير ڀٽو شروعاتي تعليم ڪٿان حاصل ڪئي؟
(ج) هوءَ ڪيترا ڀيرا پاڪستان جي وزيراعظم بڻي؟
(د) سندس شهادت ڪهڙي شهر ۾ ٿي؟
(هـ) بينظير ڀٽو شهيد جي آخري آرامگاهه ڪٿي آهي؟
(و) اسلامي دنيا جي پهرين عورت وزيراعظم ڪير هئي؟

٢- بينظير ڀٽو شهيد بابت مختصر احوال ٻڌايو:

٣- هيٺ ڏنل لفظن جا ابتڙ لکو:

مثال:

ڏک	سک
ڀلائي	
وڏيڪ	
غريب	

www.perfect24u.com

سکيا جي حاصلات
* سفر جي وسيلن کي ڄاڻڻ.
* ريل گاڏيءَ جا فائدا ڄاڻڻ.
* ريل گاڏي بابت گفتگو ڪرڻ.
* سادا جملا لکڻ ۽ پڙهڻ.

سَبَقُ اوڻيهون

ريل گاڏي

آڳاٽي زماني ۾ هڪ شهر کان ٻئي شهر تائين وڃڻ لاءِ ماڻهو گهوڙن، اُٺن، گڏهن ۽ ڏڳي گاڏين تي سفر ڪندا هئا. اُن ۾ گهڻو وقت لڳي ويندو هو. پر هاڻي اڄ وچ جا ڪيترائي وسيلا موجود آهن. انهن مان ريل گاڏي بہ هڪ وسيلو آهي. ريل گاڏي ٿوري وقت ۾ هڪ شهر کان ٻئي شهر تائين پهچائي ٿي.

ريل گاڏيءَ ۾ انجڻ ۽ ماڻهن جي ويهڻ لاءِ ڪيترائي گاڏا هوندا آهن. ريل گاڏيءَ کي انجڻ ڇڪيندي آهي. اڳي انجڻ ٻاڦ تي هلندي هئي، پر هاڻي ڊيزل ۽ بجليءَ تي هلي ٿي. ريل گاڏي لوهہ جي پٽڙين تي هلندي آهي.

مسافر ريل گاڏين کان سواءِ مال گاڏيون بہ ٿينديون آهن.

مال گاڏيون وڏا ۽ ڳرا سامان کڻي هڪ هنڌ کان ٻئي هنڌ تائين رَسائينديون آهن. ريل گاڏيءَ جي انجڻ جارج اسٽيفنسن نالي هڪ سائنسدان ايجاد ڪئي.

www.perfect24u.com

اسان جي ملڪ ۾ پهرين ريل گاڏيءَ جي پٽڙي ڪوٽڙيءَ ۽ ڪراچيءَ جي وچ ۾ وڇائي ويئي. ان ڪان پوءِ سڄي ملڪ جي شهرن کي ريل جي پٽڙيءَ وسيلي ڳنڍيو ويو.

اڄ بہ ماڻهو سير ۽ سفر جي جديد سهولتن هوندي بہ ريل گاڏيءَ ۾ سفر ڪن ٿا.

مشق

۱- هيٺين سوالن جا جواب ڏيو:

(الف) آڳاٽي زماني ۾ ماڻهو ڪيئن سفر ڪندا هئا؟
(ب) ريل گاڏيءَ جي انجڻ ڪهڙي سائنسدان ايجاد ڪئي؟
(ج) اسان جي ملڪ ۾ پهرين ريل جي پٽڙي ڪٿي وڇائي وئي؟
(د) ريل گاڏيءَ مان ڪهڙا فائدا آهن؟
(هہ) اڄ وچ جا ٻيا ڪهڙا وسيلا آهن؟

۲- ريل گاڏيءَ بابت مختصر احوال ٻڌايو:

۳- جملا پڙهو ۽ لکو:

- اڄ ريل گاڏي ڪانہ آئي.
- مون ماني کاڌي آهي.
- هو ڪونہ ڊوڙيو.
- انور ڪتاب پڙهيو آهي.

۴- پڙهو ۽ سٺن اکرن ۾ لکو:

گهنٽائڻ	اسٽيفنسن	ايجاد	مال گاڏيون	وسيلا

www.perfect24u.com

سکيا جي حاصلات

* گڏجي راند روند ڪرڻ.
* بيت سُر ۽ لئہ سان پڙهڻ.
* نوان لفظ ڄاڻڻ.
* بي ترتيب لفظن کي ترتيب سان لکي مصرعا لکڻ.

سَبَقُ ويهون

گُڏِي (بيت)

اَچوڙي پينر، راند رچايون،
ننڍڙي گُڏڙيءَ کي پرڻايون.

اچو گُڏيءَ کي زيور پايُون،
پرت پريل پوشاڪَ ڍَڪايُون،
گُلن ڦُلن جي سيجَ وِڇايون،
ڏاج ڏِيون ۽ گهور گُهمايون.

گڏجي گيت خوشيءَ جا ڳايون،
ننڍڙي گُڏڙيءَ کي پرڻايون.

گُڏڙي ٻڌجي گهر جي راڻي،
پڙهيل لِکيل ۽ سُگهڙ سِياڻي،
رَهي نہ محنت کان ويڳاڻي،
ڪُٿي نہ اُن جو اَن ۽ پاڻي.

ڏين مبارڪ مايون دايون،
ننڍڙي گُڏڙيءَ کي پرڻايون.

- الطاف عباسي

www.perfect24u.com

مشق

۱- هيٺين سوالن جا جواب ڏيو:

(الف) هن بيت جون اوهان کي ڪهڙيون سٽون وڻن ٿيون؟

(ب) اهي سٽون اوهان کي ڇو ٿيون وڻن؟

(ج) گڏيءَ کي ڇا ڇا پارائبو آهي؟

۲- هي بيت سُر سان گڏجي ڳائي ٻڌايو:

۳- هيٺين لفظن کي ترتيب سان لکو:

(الف) گڏجي جا ڳايون گيت خوشي.

(ب) مايون مبارڪ دايون ڏين.

۴- تصويرن ۾ رنگ ڀريو:

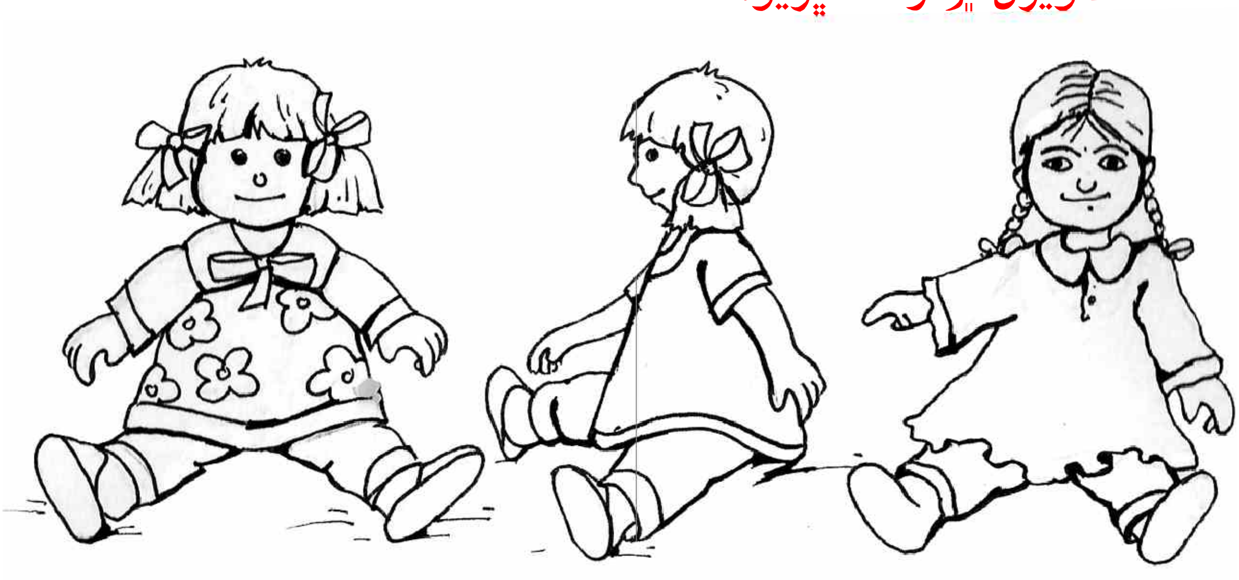

اُستاد لاءِ هدايت: ٻارن کي چوڪرين جي راند بابت آگاهي ڏني وڃي.

www.perfect24u.com

سکيا جي حاصلات

* سير سفر جي اهميت ڄاڻڻ.
* ماڳن جي ڄاڻ پرائڻ.
* لفظن کي جملن ۾ ڪم آڻڻ.

سَبَقُ ايڪِيهون

ڪينجهر ڍنڍ جو سير

اسان جي اسڪول جي ٻارن کي هر سال ڪنهن مشهور هنڌ جو سير ڪرايو ويندو آهي. هن دفعي اسان گڏجي ڪينجهر ڍنڍ گهمڻ جو پروگرام ناهيو.

آچر جي ڏينهن سيئي شاگرد اسڪول ۾ سوير پهچي ويا، بس آئي ته استاد، شاگردن کي هدايت ڪئي ته سڀ شاگرد قطار ناهي بَسِ ۾ چڙهو. جڏهن شاگرد ۽ اُستاد بس ۾ ويٺا ته بَسِ ڪينجهر طرف رواني ٿي.

شهزاد: سائين، ڪينجهر ڍنڍ تي اِهو نالو ڪيئن پيو؟

استاد: چون ٿا ته ڪينجهر نالي هڪ مهاڻو هو، جيڪو اُتي رهندو هو. سندس نالي جي پنيان هن ڍنڍ تي اهو نالو پئجي ويو. هيءَ ڍنڍ ٺٽي ضلعي ۾ آهي.

نعيم: سائين، هي ننڍين ٽڪرين جي وچ ۾ ڪهڙو شهر آهي؟

استاد: ٻارو، اهو سنڌ جو هڪ تاريخي شهر جھرڪ آهي. بس اڳتي هلي ته هڪ وڏو قبرستان ڏسڻ ۾ آيو. استاد ٻڌايو ته هي ’سوندا‘ جو قبرستان آهي.

www.perfect24u.com

سورٺ: سائين، اهي وڻ کهڙي شهر جا پيا ڏسجن!

استاد: اِهي وڻ ڪينجهر ڍنڍ جا آهن.

مُومل: هتي تہ رڳو پاڻي ئي پاڻي آهي.

استاد: ها، هيءَ ڍنڍ سنڌ جي مِٺي پاڻيءَ جي ٻيو نمبر وڏي ڍنڍ آهي.

ڪينجهر تي پهچي استاد اسان سيني لاءِ ٽڪيٽ ورتي ۽ اسان ڪينجهر ڍنڍ جي بند تي اچي پهتاسون.

اسلم: سائين، پاڻيءَ اندر هي ڪهڙيون گاڏيون پيون هلن؟

استاد: هي گاڏيون نہ، پر ٻيڙيون ۽ لانچون آهن، جيڪي پاڻيءَ تي ترن ٿيون. هاڻي اچو تہ ٻيڙي تي چڙهي ڪينجهر ڍنڍ جو سير ڪريون.

استاد ٻڌايو تہ هيءَ ڍنڍ ڇهہ ڪلو ميٽر ويڪري ۽ چوويهہ ڪلوميٽر ڊگهي آهي. ڪراچي شهر کي پيئڻ جو پاڻي بہ هن ڍنڍ مان ملي ٿو. ڪينجهر ڍنڍ جي وچ ۾ سامهون هڪ قبر آهي. اها چون ٿا تہ سنڌ جي نوريءَ نماڻيءَ جي قبر آهي.

مُومل: سائين نوري ڪير هئي؟

استاد: نوري هڪ مُهاڻي هئي، اُن جو سڱ ڄام تماچي بادشاهہ، مهاڻن کان ورتو ۽ نُوريءَ سان شادي ڪيائين. شاهہ عبداللطيف ڀٽائيءَ بہ نُوري ڄام تماچيءَ جو داستان ڳايو آهي.

www.perfect24u.com

اسلم: سائين، اها سامهون ڪهڙي عمارت نظر پئي اچي؟
استاد: اها مشهور هوٽل ’نوري ريسٽورنٽ‘ آهي. هلو تہ اتي هلي ڪجهہ کائون پيئون.
شهزاد: سائين، هي جايون ڪنهن جي لاءِ ناهيون ويون آهن؟
استاد: اهي جايون سرڪار سياحن جي رهائش لاءِ ٺهرايون آهن. ٻارو، هاڻي شام ٿي چڪي آهي. بس ۾ ويهو تہ پنهنجي شهر ڏانهن هلون.

مشق

١- هيٺين سوالن جا جواب ڏيو:

(الف) اسڪول جي ٻارن ڪهڙي ماڳ جو سير ڪيو؟
(ب) ڪينجهر ڍنڍ تي اهو نالو ڪيئن پيو؟
(ج) ڪينجهر تي ڪهڙي هوٽل ٺهيل آهي؟

٢- ”ڪينجهر ڍنڍ“ بابت ڪي بہ پنج جملا لکو:

٣- هيٺ ڏنل لفظن کي جملن ۾ لکو:

سير	بس	مهاڻو

- .... سفر ڪرڻ گهرجي.
- .... مڇي ڦاسائي پيو.
- ٻار .... ۾ چڙهيا.

٤- ياد رکو تہ:

- ڪينجهر ڍنڍ ٺٽي ضلعي ۾ آهي.
- منڇر ڍنڍ ڄام شوري ضلعي ۾ آهي.
- منڇر ڍنڍ ايشيا جي وڏي ۾ وڏي ڍنڍ آهي.

www.perfect24u.com

سَبَقُ ٻاويهون

رانديون

سکيا جي حاصلات

* رانديڻ جي اهميت سمجهڻ.
* رانديڻ ۾ حصو وٺڻ.
* نظم و ضبط سکڻ.

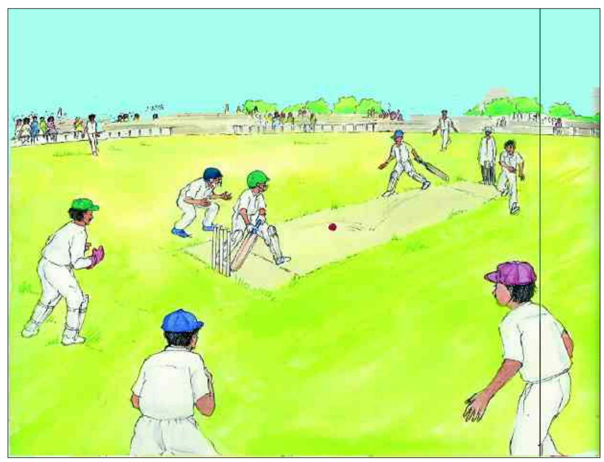

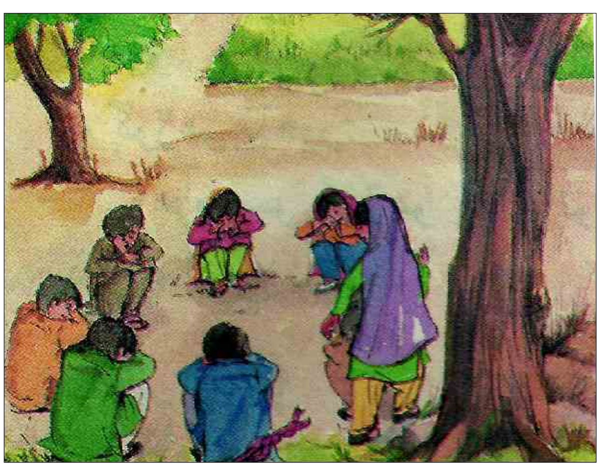

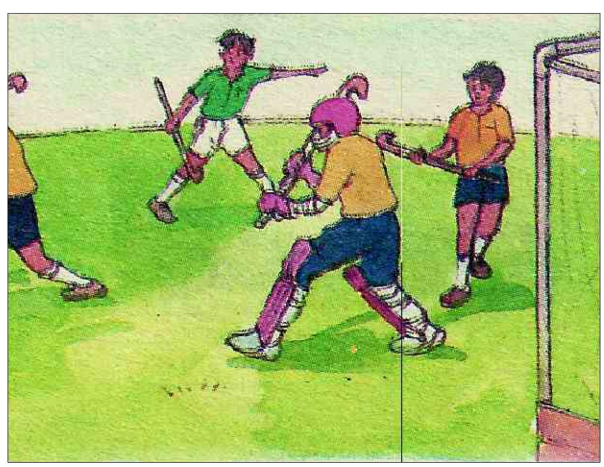

www.perfect24u.com

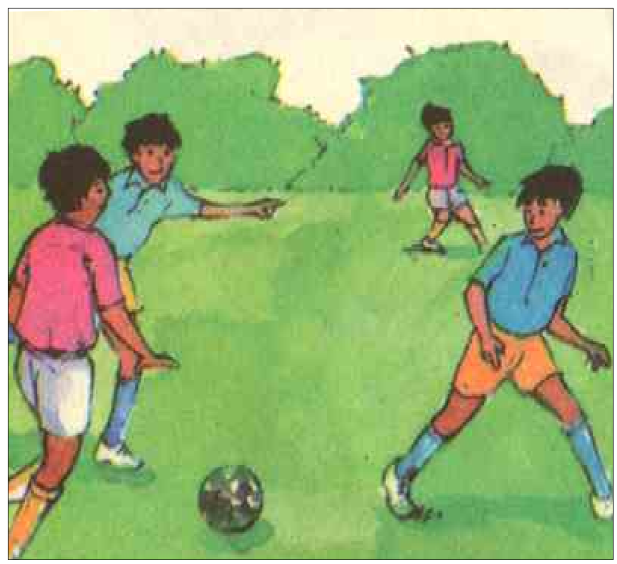
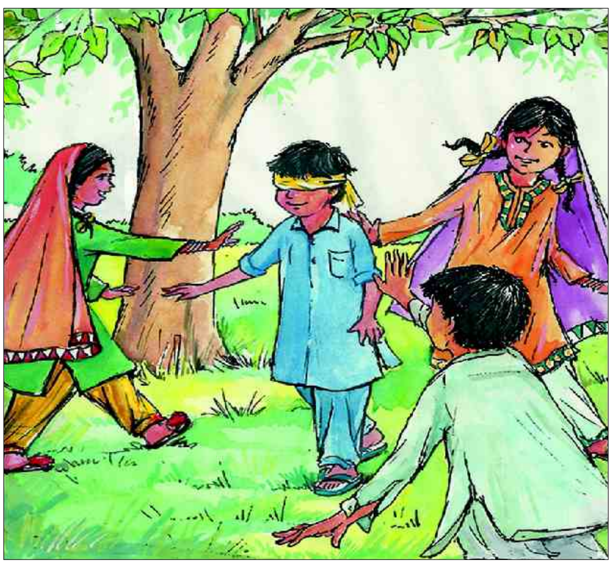

ٻُڌايو ته:

(الف) ڇوڪرا ڪهڙيون رانديون ڪيڏي رهيا آهن؟

(ب) ڇوڪريون ڪهڙيون رانديون ڪيڏي رهيون آهن؟

(ج) راندين ڪيڏڻ مان ڪهڙا ڪهڙا فائدا آهن؟

أستاد لاءِ هدايت: تصويرن ۾ ڏنل راندين جي ڄاڻ ڏئي ۽ انهن بابت گفتگو ڪرائي.

www.perfect24u.com

سکيا جي حاصلات

* پروليون ٻُڌائڻ.
* پروليون ياد ڪرڻ.
* سادا سواليہ جملا پڙهڻ ۽ لکڻ.

سَبَقُ ٽيويهون

ٻَجُ پرولي (بيت)

هيڏڙو هيڏڙو پاڻ،
جنهن کي سو سُين ساڻ!
جيڪو آهي سڄُاڻ،
سو ٻجي پرولي هاڻ.

اُس ۾ آءٌ اچان تو،
ڇانءُ ۾ آءٌ ٻچان تو،
ادڙي، ادڙا! توکان،
پنهنجو نانءُ پُڇان تو!

ويري آهي اوندهہ جو،
رات سڄي هو جاڳي تو،
سارو ڏينهن سُتو پيو آهي،
اوهين ٻُڌايو ڇا هي سو؟

ڪچي ڪاچي، رڌل ڪاچي،
اچي ڪُڪڙ، سائو پُڇُ،
سانڍاٽو بہ نهي ان جو،
پيارا ٻالڪ! هاڻ تہ ڪُڇُ!

اُستاد لاءِ هدايت: ٻارن کي پرولين جي ٻجڻ ۾ مدد ڪئي وڃي.

www.perfect24u.com

مشق

١- ٻُڌايو تہ:

(الف) هنن پروليون مان اوهان کي ڪهڙي پرولي وڻي ٿي؟

(ب) ٻي پرولي ڇا بابت آهي؟

(ج) پروليون ياد ڪري ٻڌايو.

(د) توهان کي ڪا پرولي ياد هجي تہ ٻڌايو.

٢- هيٺيان جملا پڙهو ۽ لکو:

- هي بال ڪنهن جو آهي؟
- هي ڪير آهي؟
- هي ڪهڙو پکي آهي.

٣- تصويرون سڃاڻي نالا ٻڌايو.

٤- ياد رکو تہ: پرولي کي ڳُجهارت بہ چئبو آهي.

www.perfect24u.com

مفت ورهاست لاءِ

سَبَقُ چووِيھون

لالچي ڪُتو

(تصويري ڪهاڻي)

سکيا جي حاصلات

* لالچ کان پاسو ڪرڻ.
* تصوير ڏسي ڪهاڻي ٻڌائڻ.
* خال ڀري آکاڻي مڪمل ڪرڻ.
* لفظن جي ترتيب سمجهڻ.
* واحد جا جمع لکڻ.

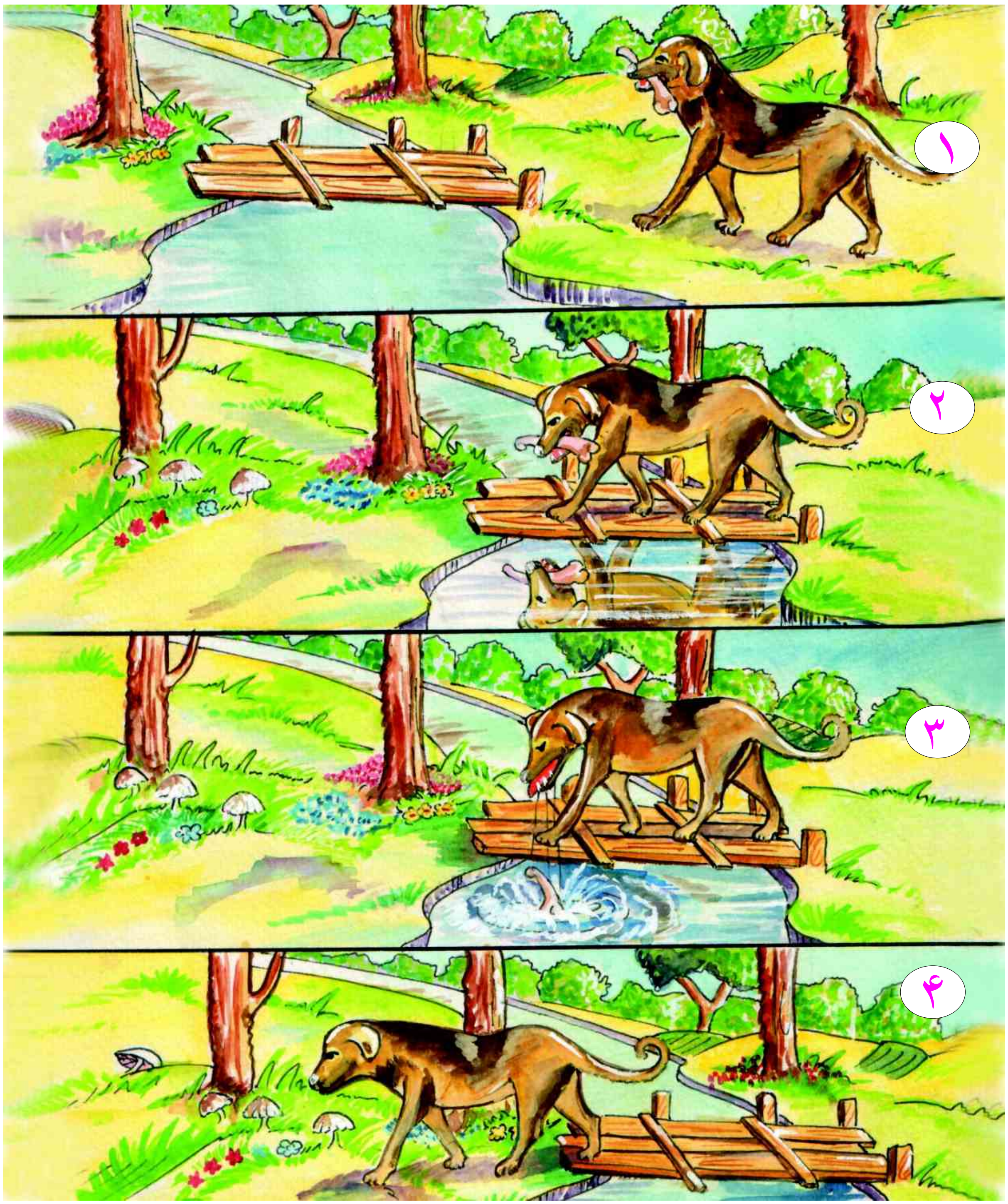

www.perfect24u.com

مشق

مفت ورهاست لاءِ

١- هيٺين سوالن جا جواب ڏيو:

(الف) تصوير نمبر ١ ۾ ڪُتي جي وات ۾ ڇا نظر اچي پيو؟
(ب) تصوير نمبر ٢ ۾ ڪُتي کي پاڻيءَ ۾ ڇا نظر پيو اچي؟
(ج) تصوير نمبر ٣ ۾ هَڏو ڪِٿي ڪري پيو؟
(د) تصوير نمبر ٤ ۾ ڪُتو ڇا ڪري رهيو آهي؟
(هه) ڪُتي جي ڪهاڻيءَ مان اسان کي ڪهڙي نصيحت ملي ٿي؟

٢- تصويرن کي ڏسي "ڪُتي" جي ڪَهاڻِي پنهنجي لفظن ۾ ٻڌايو:

٣- پڙهو ۽ لکو:

ڪَهاڻِي - لالچ - نصيحت - پاڇو - وات

٤- هيٺ ڏنل لفظن جا جمع لکو:

واحد	جمع
ڪهاڻي	
نصيحت	
پاڇو	
هڏو	

٥- هيٺ ڏنل لفظن مان خال ڀريو ته جيئن جملا مڪمل ٿين ۽ ڪهاڻي به مڪمل ٿئي.

(هَڏو - ٻيوڪُتو - پاڇو - ڪُتو)

(الف) هِڪڙو هو ....
(ب) اُن جي وات ۾ .... هو.
(ج) اُن پاڻِيءَ ۾ پنهنجو ....ڏٺو.
(د) ان کي لڳو ته پاڻيءَ ۾ هِڪ ....به آهي.
(هه) ۽ اُن جي وات ۾ به .... آهي.
(و) اُن ٻئي ڪُتي کان .... ڪسڻ پئي چاهيو.

★ هِنَ ڪَهاڻِيءَ مان اِها نَصيحت ملي ٿِي، ته لالَچ بُرِي بَلا آهي.

اُستاد لاءِ هدايت: ٻارن کان سندن پسند جي ڪهاڻي پُڇي وڃي.

www.perfect24u.com

سَبَقُ پنجويهون

سکيا جي حاصلات
* سهڻا اخلاق سکڻ.
* محاورا، سهڻا اخلاق ياد ڪرڻ.
* پهاڪا ۽ چوڻيون سکڻ.

ياد ڪرڻ جهڙيون ڳالهيون

- الله سائينءَ کي هرهنڌ حاضر ڄاڻو.
- ماءُ پيءُ، اُستاد ۽ وڏن جو احترام ڪريو.
- پِينگهي کان قَبر تائين عِلم پِرايو.
- ننڍن سان پيار ڪريو.
- سدائين سَچُ ڳالهايو.
- غريبن جي سار لهو.
- پاڙيسرين جو خيال ڪريو.
- سدائين صاف سُترا رهو.
- هر ڪم وقت تي ڪريو.
- جانورن تي ڪهل ڪريو.

مشق

١- هيٺ ڏنل لفظن جا اُبتڙ ناهيو:

غريب	
ننڍن	
سُتو	
هيٺ	
پري	

www.perfect24u.com

٢- مناسب لفظن سان خال ڀريو:

احترام	ڪهل	سُترا	سار	حاضر	وقت

* خدا کي هرهنڌ .... ڄاڻو.
* ماءُ ڀيءُ، اُستاد ۽ وڏن جو........... ڪريو.
* غريبن جي .... لهو.
* سدائين صاف .... رهو.
* جانورن تي .... ڪريو.
* هر ڪم .... تي ڪريو.

٣- سُڃاڻي نالا ٻُڌايو:

www.perfect24u.com

مفت ورهاست لاءِ

سکيا جي حاصلات

* الله تعاليٰ جي صفتن بابت ڄاڻڻ.
* الله تعاليٰ کان گهرڻ جي عادت پيدا ڪرڻ.
* هم آواز لفظن کي پڙهڻ.
* اکر ملائي لفظ ناهڻ.

سَبَقُ چويهون

دُعا

اسان کي تُون سائِين، سدائين خدايا!
ڪرم سان اُپائين، نِپائين خدايا!

جِيارين تُون مارِين تون، آهين تُون مالڪ،
تُون ئي رِزق سڀ کي، رَسائين خدايا!

نہ مَٽ تُنهنجو مولا، تُون بي مثل آهين،
اسين تُنهنجا ٻانها، تُون سائين خدايا!

ڏِسين ٿو ٻَڌين ٿو، تُون هر جاءِ اسان کي،
تون شل واٽ پنهنجي، ٻَڌائين خدايا!

ڪريُون علم حاصل، چَڱو ڪر اسان کي،
جوانيءَ کان پيريءَ تائين خدايا!

ڪريُون تُنهنجي در تي ٿا، هي عرض سائين،
ڪَڪرُ شل ڪرم جو، وَسائين خدايا!

- مرزا قليچ بيگ

www.perfect24u.com

مفت ورهاست لاءِ

مشق

١- هيٺين سوالن جا جواب ڏيو:

(الف) هن بيت مان اوهان کي ڪهڙيون سٽون وڻن ٿيون؟

(ب) اهي سٽون اوهان کي ڇو ٿيون وڻن؟

٢- هيءُ بيت زباني ياد ڪري گڏجي سُر سان ٻُڌايو.

٣- هم آواز لفظ پڙهو ۽ لکو:

اپائين - نپائين، پنهنجي - تُنهنجي، رسائين - پسائين

۴- هيٺيان خال پري سٽون مڪمل ڪريو:

* ڄِيارين تُون .... تون، آهين تُون مالڪ،

تُون ئي .... سڀ کي، رَسائين خدايا!

* ڏِسين تو ....تو، تُون هر جاءِ اسان کي،

تون شل واٽ پنهنجي، .... خدايا!

* ڪريُون .... در تي تا، هي عرض سائين،

ڪَڪرُ شل ڪرم جو، ....خدايا!

أُستاد لاءِ هدايت: ٻارن کان دُعا سُر سان ڪورس ۾ چوَرائي وڃي.

www.perfect24u.com

مفت ورهاست لاءِ

نوان لفظ

لفظ	معنيٰ
آ ا	
آس	اُميد - آسرو
آرامگاهه	مُقبرو- قبر
آڳاٽو	قديم- پراڻو
اَجايو	بيڪار- بي سبب
اَسد الله	الله جو شينهن
اِنجڻ	مَشين-ڪَل
اَمين	اَمانت رکڻ وارو
اِندلٺ	اُڀ ۾ ست رنگي ڪماڻ
ب ڀ	
بُزرگ	الله وارو درويش
بي مثل	جنهن جو ڪو مَٽ نہ هجي
بي مُلهيون	مُفت-بنا قيمت
ڀاڦَ	اُڀ
ڀانهو	بَندو-غُلام
ت ٿ پ	
تَپتِ	گرمي- تَپش
تَنِين	اُنهن
ٿهڪائي	اوٻاري
پَٽ جي ڏور	ريشم جو ڌاڳو
پِرايو	سِکيو-حاصل ڪيو
ج	
جاکوڙَ	محنت- ڪوشش
جام	گهڻو

لفظ	معنيٰ
جَماعت	ٽولِي
جهَٽ پَٽ	يَڪدم
جِهرمِر	ٽِمڪڻ چِمڪڻ
ڏ ڊ ر	
ڏاجُ	ڪُنوار کي ڏنل سامان
ڊولُ	نظارو- ڏيک
ڊَهندو	ڪِرندو
رَحمت	ٻاجهہ - مِهر
رُڪن	ڀاتيو
رِيجهايو	وِندرايو
س ش	
سارَ	سَنڀال - ياد
ساراهہ	واکاڻ - تعريف
سانوڻ	وَسڪاري جي مُند
سُڄاڻ	عقل وارو - ڏاهو
سَچار	سَچُ ڳالهائيندڙ
سَدا	هَميشه
سَرتاج	پاڳارو - بادشاهہ
سُگهڙُ	ڏاهو - سِياڻو
سُڳنڌ	خوشبوءِ - سُرهاڻ
سَڱُ	رشتو - مائٽي
سُوساٽ	تيز هوا جو آواز
سُوکڙيون	تُحفا
سُڪار	خوشحالي - سهانگائي

www.perfect24u.com

نوان لفظ

لفظ	معنيٰ
شَرط	هوڏ - بازي
شُڪر	ٿورو - مهرباني
ص ط	
صادِق	سَچو
طاقت	سَگهه
طعام	کاڌو
ع غ	
عالِم	عِلم وارو
عُمدا	قيمتي - اوچا
عنايت	مهرباني
عِيد	خوشيءَ جو ڏينهن
عِيد الفِطر	فطري واري عيد
ڦ ق ڪ	
ڦُندڻ	ٿئونرُ
قائدِاعظم	وڏو اڳواڻ
قَبيلو	ڪُٽنب - بِرادري
ڪچهري	ميڙاڪو - ڳالهه ٻولهه
ڪوڏيو	شوقين
ڪَهل	ٻاجَهه - مِهر
گ گهه ل	
گودِ	هنجَ - جهولِي
گوهِيُون	ڦيريُون
گِهمَ ڀِري	پوسَل وارِي - آلِي
لولِي	ڳِيتَ

لفظ	معنيٰ
م ن و ه	
ماءُ	امڙ
مايُوس	نا اُميد
ماڳُ	هَنڌ - جاءِ
مَٽُ	برابر
مِثال	نَمونو
مُدام	سدائين
مِڙو	گَڏ ٿيو
مَقبرو	قبو - قبر
مِهر	ٻاجهه - رحم
مهندار	اڳواڻ
نانءُ	نالو
نِروار	ظاهر
نِماڻي	نِوڙت واري
والد	پيءُ
والده	ماءُ
واهرُو	مددگار
وَسڪارو	مِينهن
وَسيلا	ذَريعا
وِلايت	پَرڏيهه
ويري	دُشمن
همدردي	ڏُک سُک ۾ ڀائيوار
هَڏڏوڪِي	هَمدرد - ڳهَٽڳهرو

www.perfect24u.com